

Zpráva o životním prostředí v Jihočeském kraji

Zpracovala

CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Celková redakce

T. Kochová a L. Hejná

Autoři

E. Čermáková, T. Kochová, J. Mertl, T. Myšková, J. Pokorný, M. Rollerová, V. Vlčková

Mapové výstupy

Mapový podklad vytvořen na základě dat ArcČR 500 v. 3.0 a na základě dat sčítacích obvodů a budov ČSÚ. Tematický obsah vytvořen z dat poskytnutých institucemi uvedenými jako zdroj u jednotlivých map.

Autoři: L. Rejentová, Z. Stein

Fotografie na straně 6

Letecký snímek hradu Zvíkov na břehu Orlické přehrady na řece Vltavě

Zdroj: wikimedia.org (autor: Karelj)

Fotografie na straně 14

© Alfred Albers, WaterPIX /EEA

Fotografie na straně 41

© Rijad Tikvesa, WasteSMART /EEA

Autorizovaná verze

© Ministerstvo životního prostředí, Praha

ISBN 978-80-87770-52-8

Kontakt

CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

info@cenia.cz, <http://www.cenia.cz>

Sazba a úprava

Daniela Řeháková

Obsah

Úvod	4
Data a jejich dostupnost	5
1 Charakteristika kraje	6
2 Ovzduší	10
2.1 Emisní situace	11
2.2 Kvalita ovzduší	12
3 Voda	14
3.1 Jakost vody	15
3.2 Vodní hospodářství	17
4 Příroda a krajina	19
4.1 Využití území	20
4.2 Ochrana území a krajiny	22
4.3 Natura 2000	23
5 Lesy	24
5.1 Druhová a věková skladba lesů	25
6 Zemědělství	27
6.1 Ekologické zemědělství	28
7 Průmysl a energetika	29
7.1 Těžba	30
7.2 Průmysl	32
7.3 Spotřeba elektrické energie	34
7.4 Vytápění domácností	35
8 Doprava	37
8.1 Emise z dopravy	38
8.2 Hluková zátěž obyvatelstva	40
9 Odpady	41
9.1 Produkce odpadů	42
Další informace k aktivitám a problémům řešeným v rámci kraje v oblasti životního prostředí	44
Seznam zkratk	48

Úvod

Zprávy o životním prostředí v krajích ČR jsou počínaje rokem 2015 (tedy počínaje zprávami o životním prostředí v krajích ČR za rok 2014) každoročně zpracovávány na základě zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Zprávy o životním prostředí v krajích ČR se zabývají charakteristikou stavu a vývoje životního prostředí v jednotlivých krajích ČR, jejich aktuálními problémy a aktivitami. Představují významný podklad informací pro politické činitele, odborné pracovníky státní a veřejné správy, i pro širokou veřejnost na národní a regionální úrovni.

Zpracováním těchto zpráv je pověřena CENIA, česká informační agentura životního prostředí. Zprávy jsou zveřejněny v elektronické podobě (<http://www.cenia.cz>, <http://www.mzp.cz>) a jsou rovněž distribuovány na USB nosičích spolu se Zprávou o životním prostředí ČR 2017 a Statistickou ročenkou životního prostředí ČR 2017.

Data využitá v této zprávě jsou publikována a aktualizována na webovém portále Informačního systému statistiky a reportingu (<https://issar.cenia.cz/>).

Data a jejich dostupnost

Zprávy o životním prostředí v krajích ČR jsou zpracovány na základě rezortních a mimorezortních dat dostupných pro daný rok hodnocení.

Vzhledem k systému získávání a zpracování dat nejsou některá data pro indikátory dostupná v době uzávěrky těchto zpráv.

Využití území bylo vyhodnoceno dle souhrnných dat katastru nemovitostí, veřejného registru půdy LPIS a databáze CORINE Land Cover vytvořené pomocí metod dálkového průzkumu Země. Metodika pořizování dat z těchto tří zdrojů se liší, a proto výsledky nejsou zcela srovnatelné, dohromady ovšem poskytují komplexní a navzájem se doplňující informaci. Katastr nemovitostí představuje evidenční stav parcel, veřejný registr půdy LPIS stav zemědělské půdy, na kterou jsou žádány dotace, a databáze CORINE Land Cover představuje krajinný pokryv, avšak s tím omezením, že minimální velikost mapovací jednotky 25 ha může v důsledku generalizace poněkud zkreslit podíly jednotlivých kategorií.

Průmysl – IPPC – Zařízení, která spadají do režimu IPPC (integrovaná prevence a omezování znečištění, z angl. Integrated Pollution Prevention and Control), jsou velké průmyslové a zemědělské podniky, výrobci potravin a krmiv, provozovatelé skládek, spaloven atd., které jsou definovány v příloze č. 1 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci. Pro provoz těchto zařízení je nutné integrované povolení. Integrované povolení je rozhodnutí, kterým se stanoví podmínky k provozu zařízení. Vydává se namísto rozhodnutí, stanovisek, vyjádření a souhlasů vydávaných podle zvláštních právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí a ochrany veřejného zdraví a v oblasti zemědělství, pokud to tyto předpisy umožňují. Integrovaná povolení reagují na aktuální situaci v zařízeních, proto při změně technologie či právních předpisů dochází k přezkoumání a případné změně integrovaného povolení. U jiných zařízení se vydávají nová povolení, či naopak povolení zanikají. Data týkající se IPPC v těchto zprávách jsou aktuální k 31. 12. 2017.

Emise z dopravy – Data celkových emisí z dopravy, ze kterých je stanoven podíl dopravy na emisní bilanci, nezahrnují emise z nedopravních mobilních zařízení, které jsou však součástí kategorie zdrojů REZZO 4 sledované v rámci celkové emisní bilance zveřejňované ČHMÚ.

Hluková zátěž obyvatelstva – Data k hlukové zátěži byla pořízena v rámci 3. kola strategického hlukového mapování, které se provádí dle požadavků směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí, kdy je ČR jako členský stát EU povinna pořizovat strategické hlukové mapy a navazující akční plány. Strategické hlukové mapy se pořizují v pravidelných pětiletých cyklech nebo i dříve, dojde-li k podstatnému vývoji hlukové situace v posuzovaném území. SHM se pořizují pro hluk v okolí stanovených hlavních pozemních komunikací, hlavních železničních tratí, hlavních letišť a v aglomeracích.

Odpady – Zdrojem dat je Informační systém odpadového hospodářství MŽP (ISOH). Zpracovatelem dat je CENIA. Pro výpočet indikátorů na obyvatele byl použit střední stav obyvatelstva ČR dle ČSÚ.

1

Charakteristika kraje

1 | Charakteristika kraje

Jihozápad Jihočeského kraje je tvořen Šumavou, Šumavským podhůřím, Novohradskými horami a Novohradským podhůřím (oblast Šumavská hornatina), v centrální části se rozprostírá Českobudějovická a Třeboňská pánev (oblast Jihočeské pánve), severní část pak zaujímá Benešovská, Blatenská, Táborská a Vlašimská pahorkatina (oblast Středočeská pahorkatina) a Křemešnická, Javořícká a Křižanovská vrchovina (oblast Českomoravská vrchovina), Obr. 1.2. Nejvyšším bodem kraje je Plechý v pohoří Šumavy (1 378 m n. m.), nejnižším bodem je hladina Orlické přehrady (330 m n. m.).

Většina území je odvodňována do Severního moře Vltavou a jejími přítoky, pouze malá část území při státní hranici je odvodňována Dunajem do Černého moře. Vodní nádrž Lipno na Vltavě je největším vodním dílem na území ČR.

Jihozápadní část kraje (Šumava) má velmi chladné a chladné podnebí, centrální část patří do mírně teplé a teplé podnebné oblasti a severovýchod kraje (Česká Sibiř) má chladné klima (Obr. 1.3).

Příhraniční poloha kraje poskytuje možnost vzájemné spolupráce jak v oblasti environmentální, tak hospodářské, a to v rámci euroregionů Šumava a Silva Nartica.

Tabulka 1.1

Jihočeský kraj v číslech, 2017

Krajské město	České Budějovice
Rozloha [km ²]	10 058
Počet obyvatel	640 196
Hustota zalidnění [obyv.km ⁻²]	64
Počet obcí	624
Z toho se statutem města	55
Největší obec	České Budějovice (93 863 obyv.)
Nejmenší obec	Boletice (0 obyv.), Hájek (33 obyv.)

Zdroj: ČSÚ

Obr. 1.1

Přírodní poměry

Zdroj: CENIA

Obr. 1.2

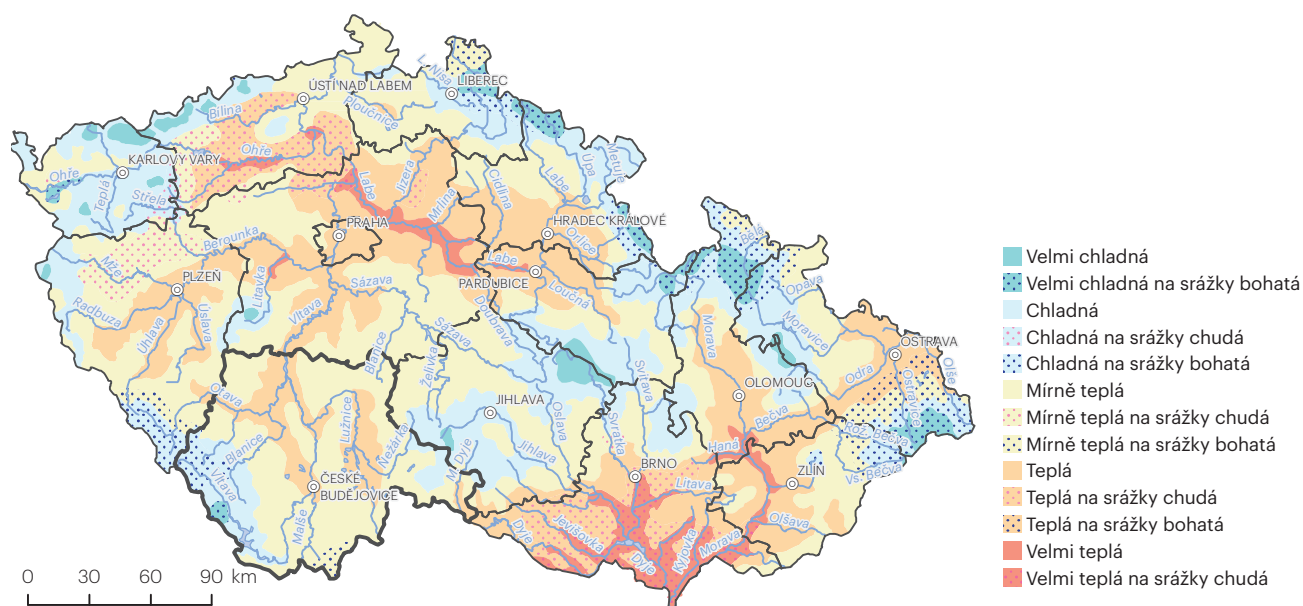
Geomorfologické členění

Zdroj: MŽP

Obr. 1.3

Klimatické oblasti

Zdroj: VÚKOZ, v.v.i.

2

Ovzduší

2.1 | Emisní situace

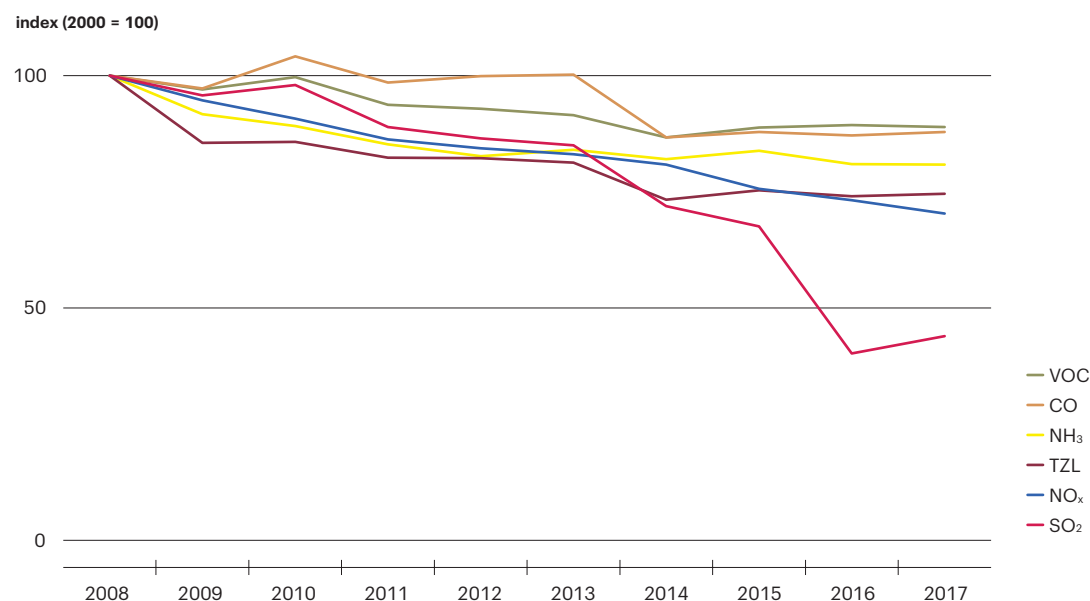
Emise znečišťujících látek v Jihočeském kraji v období 2008–2017 poklesly (Graf 2.1.1). I přes rozkolísaný vývoj byl největší pokles evidován u emisí SO_2 o 56,0 %, jedná se tedy o shodné trendy jako na celorepublikové úrovni. Celkové emise znečišťujících látek do ovzduší na plochu území v Jihočeském kraji v roce 2017 dosahovaly podprůměrné hodnoty ČR.

Emise TZL a emise CO (4,1 tis. t, resp. 49,7 tis. t) vyprodukované v Jihočeském kraji pocházely především z malých zdrojů, zejména z lokálního vytápění domácností (80,7 %, resp. 81,1 %). Emise NO_x (jejichž celková produkce činila 8,0 tis. t) byly emitovány zejména dopravou, resp. mobilními zdroji (63,8 %), a také při výrobě elektřiny a tepla (25,1 %). V případě emisí SO_2 (celková produkce 4,0 tis. t) byly v Jihočeském kraji hlavním producentem velké zdroje znečišťování, konkrétně výroba elektřiny a tepla (53,8 %) a také vytápění domácností (45,9 %).

Emise NH_3 (celkově 8,0 tis. t) pocházely zejména z činností souvisejících s chovem hospodářských zvířat (99,3 %). Dominantním zdrojem emisí VOC (13,7 tis. t) bylo používání a výroba organických rozpouštědel (84,4 %).

Graf 2.1.1

Vývoj emisí znečišťujících látek [index, 2000 = 100], 2008–2017

Emise TZL, VOC a NH_3 z plošných zdrojů byly do krajů rozpočteny odborným odhadem.

Zdroj: ČHMÚ

2.2 | Kvalita ovzduší

Kvalita ovzduší v Jihočeském kraji je ovlivněna především silniční dopravou a lokálními topeništi, energetická a průmyslová zařízení vzhledem k jejich nižšímu zastoupení kvalitu ovzduší výrazně neovlivňují. Stav kvality ovzduší je navíc podmíněn i aktuálními meteorologickými podmínkami.

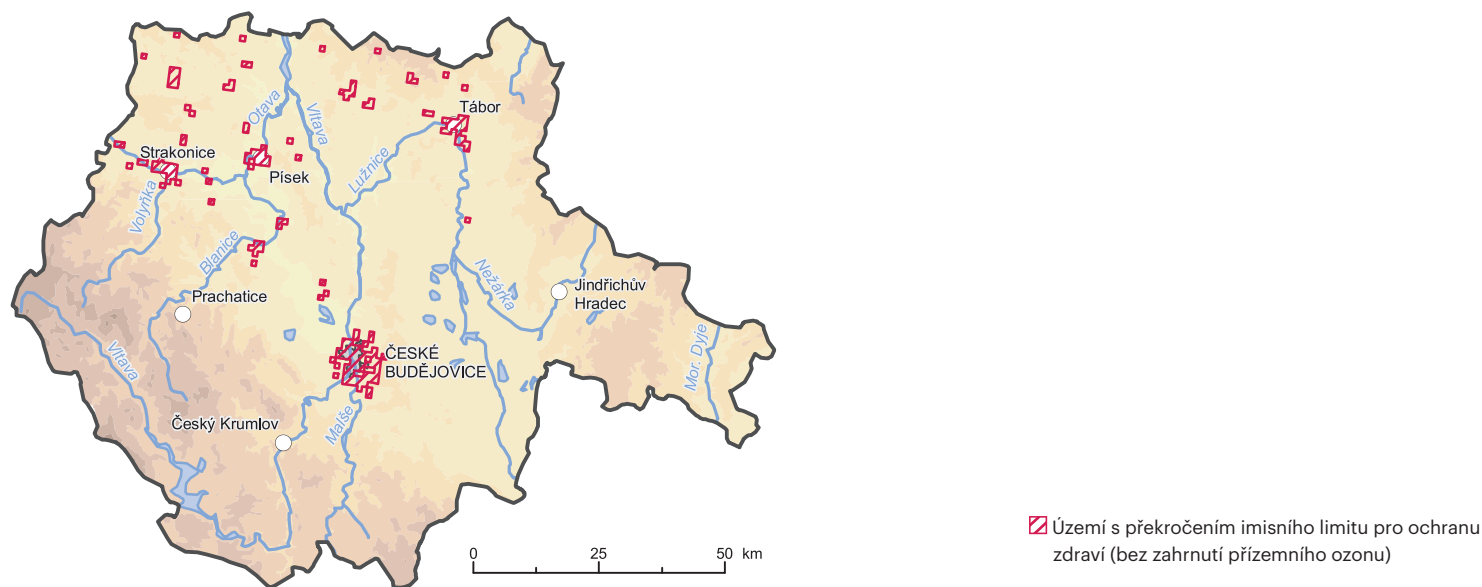
V roce 2017 byl na 1 stanici v Jihočeském kraji překročen imisní limit (1 ng.m^{-3}) pro roční průměrnou koncentraci B(a)P, a to na stanici České Budějovice – Antala Staška. Současně byl také překročen imisní limit pro ochranu lidského zdraví pro 24hodinovou koncentraci PM_{10} ($50 \text{ } \mu\text{g.m}^{-3}$) na 1 lokalitě v kraji. Byl také překročen imisní limit pro ochranu lidského zdraví vyjádřený denními 8hodinovými klouzavými průměrnými koncentracemi ozonu ($120 \text{ } \mu\text{g.m}^{-3}$) na 1 lokalitě, a to Churáňov. Ostatní imisní limity nebyly na stanicích sítě imisního monitoringu v kraji překročeny.

Ucelenou informaci o kvalitě ovzduší na území Jihočeského kraje udává mapa oblastí s překročením imisních limitů bez zahrnutí přízemního ozonu¹ (Obr. 2.2.1). Dle tohoto vymezení došlo v roce 2017 na celkem 1,8 % území kraje k překročení imisního limitu pro alespoň jednu znečišťující látku. Při hodnocení kvality ovzduší se zahrnutím přízemního ozonu² se v roce 2017 jednalo o 28,8 % území kraje (Obr. 2.2.2).

Hlavním nástrojem pro řízení kvality ovzduší v Jihočeském kraji je tzv. Program zlepšování kvality ovzduší zóna Jihozápad – CZ03³.

Obr. 2.2.1

Oblasti kraje s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví bez zahrnutí přízemního ozonu, 2017

Zdroj: ČHMÚ

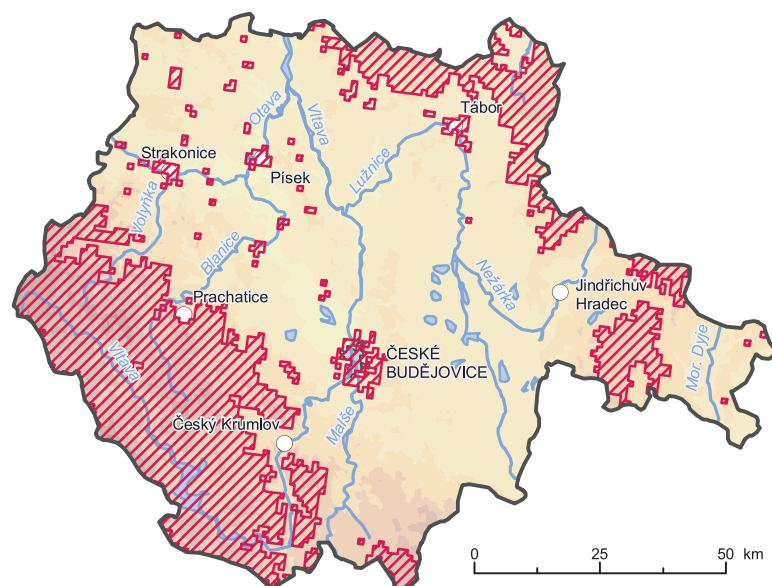
¹ Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, příloha č. 1, bod 1+2+3: překročení imisního limitu bez přízemního ozonu pro alespoň jednu uvedenou znečišťující látku (SO_2 , CO, PM_{10} , $\text{PM}_{2.5}$, NO_2 , benzen, Pb, As, Cd, Ni, benzo(a)pyren).

² Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, příloha č. 1, bod 1+2+3+4: překročení imisního limitu včetně přízemního ozonu pro alespoň jednu uvedenou znečišťující látku (SO_2 , CO, PM_{10} , $\text{PM}_{2.5}$, NO_2 , benzen, Pb, As, Cd, Ni, benzo(a)pyren, O_3).

³ Programy zlepšování kvality ovzduší jsou dostupné na webové adrese MŽP: http://mzp.cz/cz/programy_zlepsovani_kvality_ovzduisi.

Obr. 2.2.2

Oblasti kraje s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví se zahrnutím přízemního ozonu, 2017

Území s překročením imisního limitu pro ochranu zdraví (se zahrnutím přízemního ozonu)

Zdroj: ČHMÚ

3

Voda

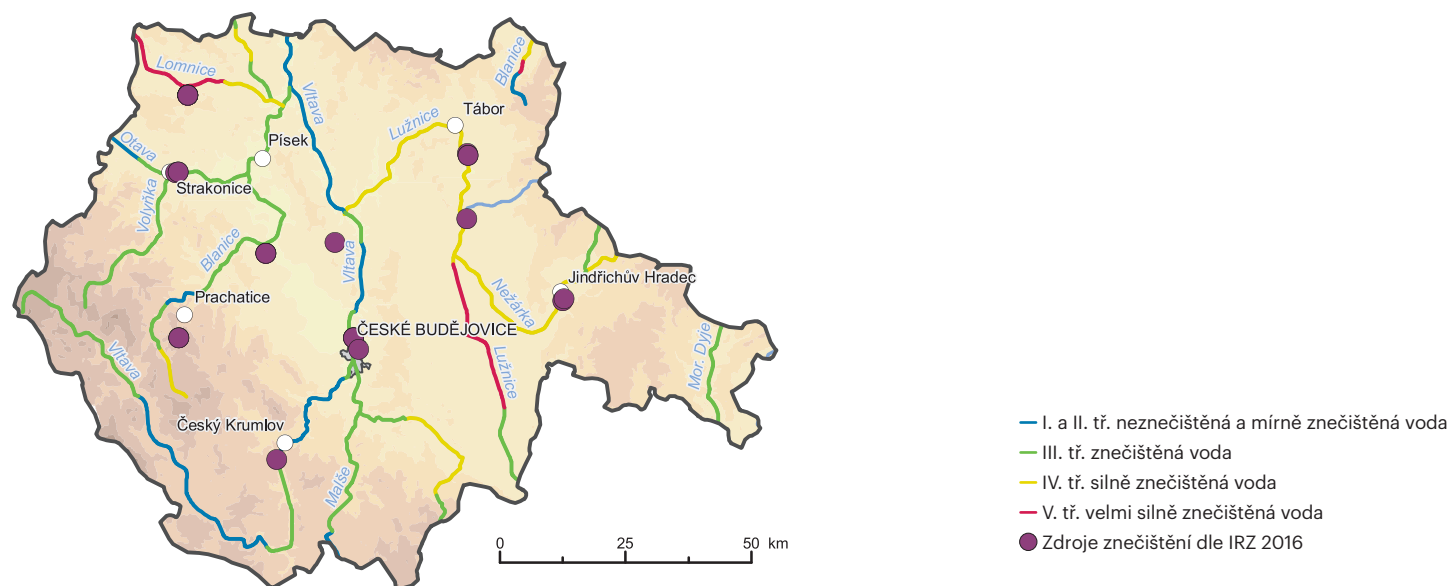
3.1 | Jakost vody

Znečištění toků v Jihočeském kraji je ovlivněno intenzivním zemědělstvím a nedostatečným čištěním odpadních vod v menších obcích, v některých oblastech ke znečištění přispívá i rybářské hospodaření, dále také energetika, potravinářství a strojírenství. Jakost vody v tocích je ovlivněna i nízkými průtoky. Dlouhodobě znečištěná je zejména řeka Lomnice, v období 2016–2017 byla její voda hodnocena jako silně až velmi silně znečištěná (IV.–V. třída jakosti). Tak jako v předchozím období byla velmi silně znečištěná voda zjištěna také na části toku Lužnice, na jejím dolním toku byla jakost vody hodnocena jako silně znečištěná voda (IV. třída jakosti). Silně znečištěná voda byla dále evidována na Nežárce, k mírnému zlepšení došlo v krátkém úseku Blanice (z V. třídy na IV. třídu jakosti). Vltava byla ve sledovaném období hodnocena I. a II. třídou jakosti a na několika úsecích III. třídou jakosti (Obr. 3.1.1).

V rámci monitoringu koupacích vod bylo v Jihočeském kraji v koupací sezoně 2017 sledováno 8 profilů (Obr. 3.1.2). Kvalita vody ve VN Orlik na tábořišti Podolsko, v Staňkovském rybníku a ve sportovně rekreačním areálu Kozský potok v Sezimově Ústí byla za koupací sezonu hodnocena jako nevhodná ke koupání. Zhoršená jakost vody byla v průběhu sezony zaznamenána na všech třech profilech VN Lipno (Černá v Pošumaví, Horní Planá, Lipno nad Vltavou), na rybníku Hejtman a ve VN Orlik – ATC Radava.

Obr. 3.1.1

Jakost vody v tocích, 2016–2017

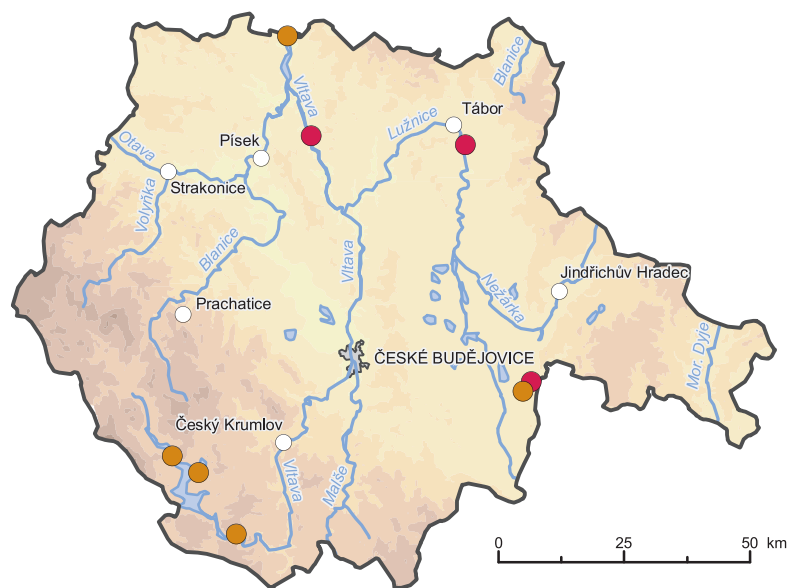

Mapa je sestavena na základě výsledného zatřídění jednotlivých profilů podle normy ČSN 75 7221, které je dáno nejhorší třídou z následujících ukazatelů: BSK_5 , $CHSK_{Cr}$, $N-NH_4^+$, $N-NO_3^-$, $P_{celk.}$. Bodové zdroje znečištění jsou uvedeny dle IRZ (úniky do vody a přenosy v odpadních vodách) za ohlašovací rok 2016. V legendě jsou pro úplnost znázorněny všechny třídy hodnocení jakosti vody v tocích.

Zdroj: VÚV T.G.M., v.v.i. z podkladů s.p. Povodí

Obr. 3.1.2

Kvalita koupacích vod, koupací sezona 2017

- Voda vhodná ke koupání
- Voda vhodná ke koupání se zhoršenými smyslově postižitelnými vlastnostmi
- Zhoršená jakost vody
- Voda nevhodná ke koupání
- Voda nebezpečná ke koupání

V mapě je znázorněno nejhorší dosažené hodnocení kvality koupacích vod na jednotlivých profilech z jednotlivých měření v průběhu celé koupací sezony. V legendě jsou pro úplnost znázorněny všechny kategorie hodnocení kvality koupacích vod.

Zdroj: SZÚ

3.2 | Vodní hospodářství

Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodu v Jihočeském kraji byl v porovnání s ostatními kraji podprůměrný, v roce 2017 činil 90,7 %. Oproti tomu podíl obyvatel připojených na kanalizaci se dlouhodobě drží lehce nad průměrem (87,6 % v roce 2017), viz Graf 3.2.1. Počet ČOV v porovnání s rokem 2016 narostl o 16, v roce 2017 bylo v provozu celkem 354 ČOV a jedná se v rámci ČR o druhý nejvyšší počet ČOV. Terciární stupeň čištění mělo však pouze 35,6 % ČOV v kraji. Na jednu ČOV bylo v roce 2017 připojeno průměrně 1 580 obyvatel. V roce 2017 bylo dokončeno několik stavebních prací, které vedly k modernizaci ČOV (Tab. 3.2.1).

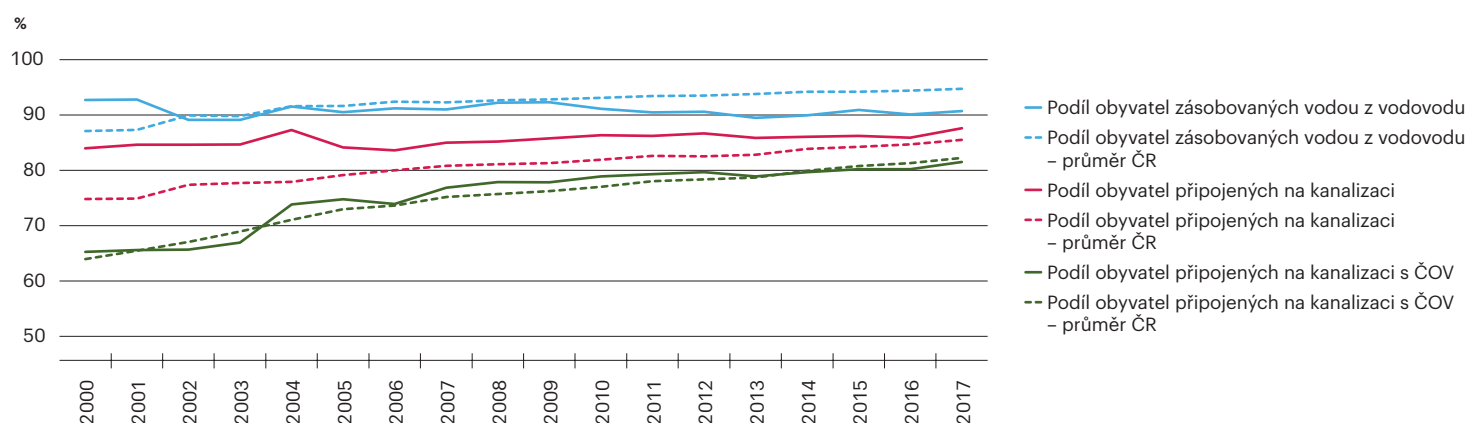
Připojování obyvatel k veřejnému vodovodu a ke kanalizaci v obcích do 2 000 obyvatel podporuje Jihočeský kraj prostřednictvím grantového programu Rozvoj venkova a krajiny – Opatření Podpora výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury. Zajímavou aktivitou Jihočeského kraje v oblasti vodního hospodářství je rovněž podpora rekonstrukcí a oprav požárních nádrží (návesních rybníků) v obcích.

V Jihočeském kraji bylo v roce 2017 vyrobeno celkem 32,7 mil. m³ vody. Spotřeba vody v domácnostech od roku 2014 stagnuje, meziročně se snížila o 0,34 l.obyv.⁻¹.den⁻¹, tedy na 84,6 l.obyv.⁻¹.den⁻¹ v roce 2017. V rámci ČR se jedná o mírně podprůměrnou hodnotu. Spotřeba vody ostatních odběratelů, mezi něž se řadí např. služby, zdravotnictví, školství či menší průmyslové podniky připojené na veřejný vodovod, je naopak dlouhodobě v rámci ČR podprůměrná a v roce 2017 činila 39,1 l.obyv.⁻¹.den⁻¹ (Graf 3.2.2).

Spotřeba vody je mj. ovlivněna klimatickými podmínkami daného roku a cenou vody. V roce 2017 dosáhla průměrná cena vodného 36,3 Kč.m⁻³ bez DPH a stočného 28,7 Kč.m⁻³ bez DPH. Ztráty pitné vody ve vodovodní síti, které jsou ovlivněny především stářím a stavem této sítě, v porovnání s rokem 2016 vzrostly z 16,7 % na 17,8 %, a v krajském porovnání jsou nadprůměrné.

Graf 3.2.1

Podíl obyvatel připojených na vodohospodářskou infrastrukturu ve srovnání s celorepublikovými průměry [%], 2000–2017

Zdroj: ČSÚ

Tabulka 3.2.1**Nejvýznamnější akce vedoucí ke snížení množství znečištění vypouštěného v odpadních vodách, ukončené v roce 2017**

Vodohospodářská akce	Rok realizace/ukončení
Skoronice – kanalizace a ČOV – čištění odpadních vod pro 150 EO	2017
Intenzifikace čistírny odpadních vod Besednice – čistírna odpadních vod pro 950 EO	2017
Čistírna odpadních vod firmy HAUSER spol. s r.o. Typová ČOV Bio-cleaner BC 200, pro 200 EO	2017
Čistírna odpadních vod ČOV BIO CLEANER BC 100 – pro vodácký kemp Branná	2017
Novostavba ČOV typu ACO CLARA 350 C v obci Chlum v k. ú. Chlum u Blatné	2017
Doplnění technologie na odstranění fosforu na ČOV obce Blatná, povolena na 7 500 EO, skutečnost cca 4 204 EO	2017
Centrální ČOV a kanalizace Mirovice	2017
Oldřichov – kanalizace odvedení OV z Oldřichova na ČOV Písek	2017
Centrální ČOV a kanalizace Záhoří	2017
Veselí n. Lužnicí, Horusice – ČOV + kanalizace pro 180 EO	2017
Chlebov – kanalizace, vodovod a stabilizační nádrže	2017
ČOV Lipí	2017
Intenzifikace ČOV Hluboká n. Vltavou	2017
Intenzifikace a rozšíření ČOV Homole	2017
ČOV Heřmaň	2017
Kanalizace a ČOV Stará Hlína	2017
Kanalizace Klikov	2017
Kanalizace Františkov	2017
Kanalizace Tušř	2017
Intenzifikace ČOV Nová Ves nad Lužnicí	2017
Kanalizace Frahelž – II. etapa	2017
ČOV a kanalizace Jedlany	2017
Centrální ČOV v obci Dobšice	2017
Čistírna SOŠ a SOU Hněvkovice	2017
ČOV Kočín	2017
ČOV a kanalizace Božejovice	2017

Zdroj: KÚ Jihočeského kraje

Graf 3.2.2**Spotřeba pitné vody [l.obyv.⁻¹.den⁻¹], 2000–2017**

Zdroj: ČSÚ

4

Příroda a krajina

4.1 | Využití území

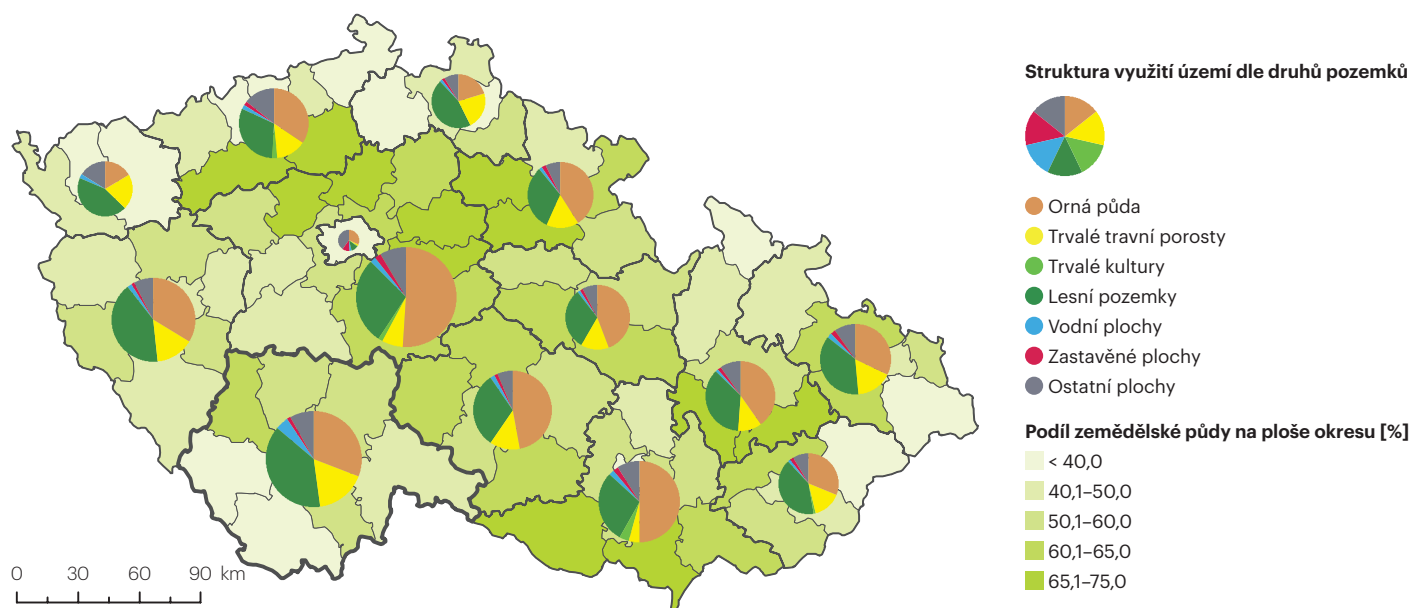
V roce 2017 dle katastru nemovitostí zaujímala v Jihočeském kraji zemědělská půda 488,9 tis. ha, tedy 48,6 % území kraje (Obr. 4.1.1), rozloha orné půdy pak činila 307,2 tis. ha, což je o 524,0 ha méně než v roce 2016. Od roku 2000 klesla výměra zemědělské půdy o 7 514,0 ha, výměra orné půdy pak o 14 276,0 ha, tj. o 3,8 %. Rozloha trvalých travních porostů činila 166,9 tis. ha, celkem 34,1 % zemědělské půdy. V období 2000–2017 vzrostla plocha trvalých travních porostů o 6,4 tis. ha, a to převážně na úkor orné půdy, jednalo se tedy o přesun v rámci zemědělské půdy, který má pozitivní vliv na kvalitu půdy a životní prostředí. Zastavěné plochy, nádvoří a ostatní plochy v roce 2017 pokrývaly 9,3 % (v roce 2000 to bylo 9,2 %) území Jihočeského kraje. Vzhledem k vysokému počtu rybníků a přehradních nádrží vltavské kaskády vodní plochy zaujímaly 4,4 % území kraje, což je nejvyšší podíl vodních ploch ze všech krajů ČR. Lesnatost Jihočeského kraje v roce 2017 byla 37,0 %.

V databázi LPIS bylo v roce 2017 registrováno 427,2 tis. ha zemědělské půdy (tj. 87,4 % zemědělské půdy evidované v katastru nemovitostí a 42,5 % území kraje).

Dle databáze CORINE Land Cover k roku 2012⁴ (Obr. 4.1.2) tvoří lesy a polopřírodní oblasti 40,0 % území kraje. Podíl urbanizovaných ploch je v kraji nejnižší z celé ČR (3,5 %). V období 2006–2012 docházelo k největším změnám krajinného pokryvu v pohraniční části kraje, kde se v převážné části jednalo o změny v lesních porostech (odlesňování, zalesňování, změna druhové skladby), v okrese Prachatice se krajinný pokryv změnil na 10,0 % území, což je nejvíce v celé ČR.

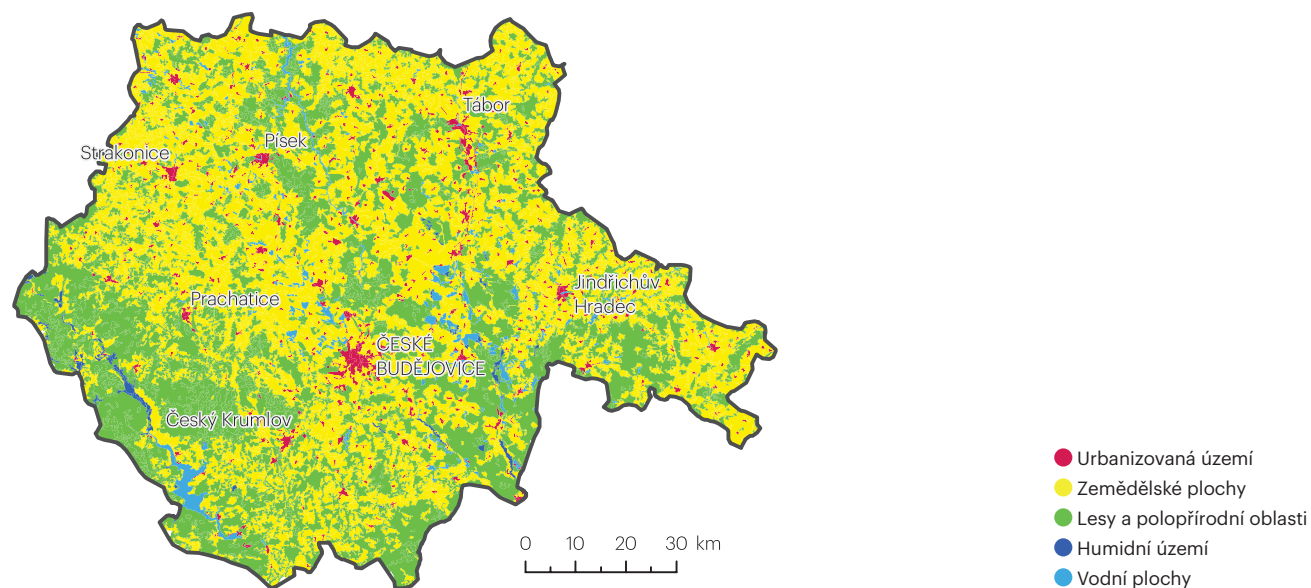
Obr. 4.1.1

Struktura využití území v kraji a podíl zemědělské půdy na ploše okresu [%], 2017

Zdroj: ČÚZK

⁴ Data pro rok 2017 nejsou, vzhledem k metodice jejich vykazování, v době uzávěrky publikace k dispozici.

Obr. 4.1.2**Krajinný pokryv dle databáze CORINE Land Cover, 2012**

Data pro rok 2017 nejsou, vzhledem k metodice jejich vykazování, v době uzávěrky publikace k dispozici.

Zdroj: CENIA, EEA

4.2 | Ochrana území a krajiny

V roce 2017 se na území Jihočeského kraje nacházela nebo do něj zasahovala 4 velkoplošná zvláště chráněná území (Obr. 4.2.1) s rozlohou 198,1 tis. ha. Jednalo se o NP Šumava a CHKO Blanský les, CHKO Šumava a CHKO Třeboňsko.

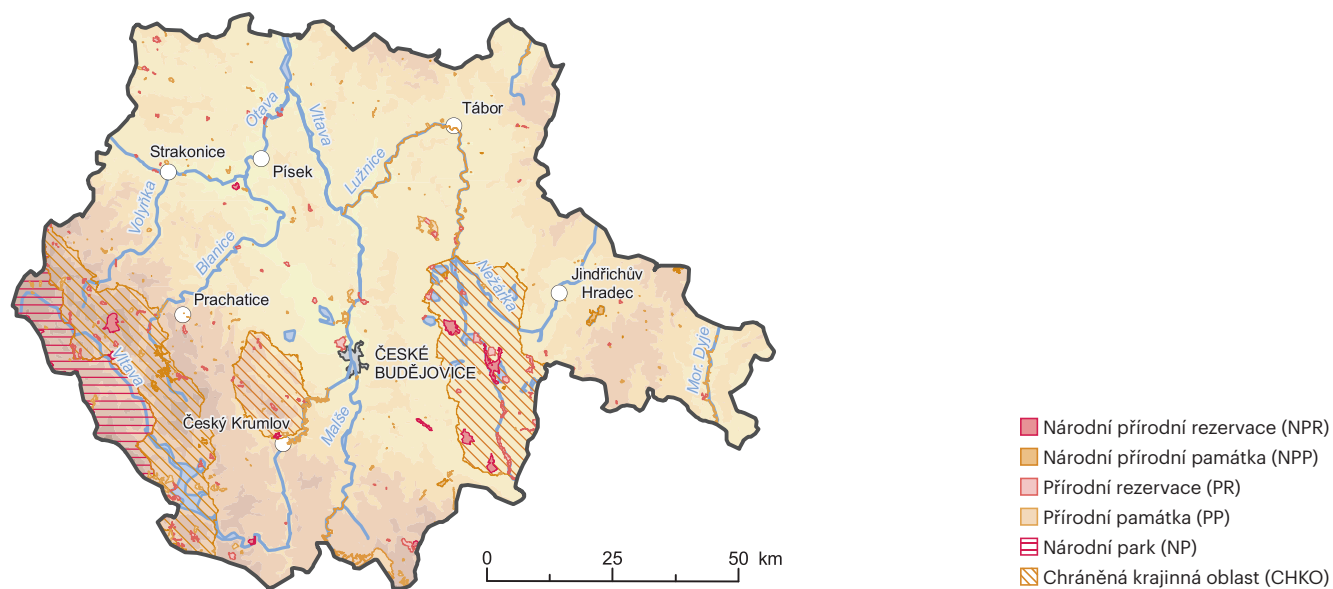
Dále se na území Jihočeského kraje v roce 2017 nacházelo 332 maloplošných zvláště chráněných území (o 15 méně než v roce 2016). Mezi ně patřilo 11 národních přírodních rezervací, 15 národních přírodních památek (14 v roce 2016), 114 přírodních rezervací (113 v roce 2016) a 192 přírodních památek (209 v roce 2016). Rozloha všech maloplošných zvláště chráněných území byla 16,5 tis. ha.

Rozloha všech zvláště chráněných území, bez započtení překryvů, v roce 2017 činila 206,5 tis. ha, tj. 20,5 % kraje.

Na území Jihočeského kraje bylo do roku 2017 vyhlášeno 14 přírodních parků s rozlohou 101,8 tis. ha.

Obr. 4.2.1

Zvláště chráněná území, 2017

Zdroj: AOPK ČR

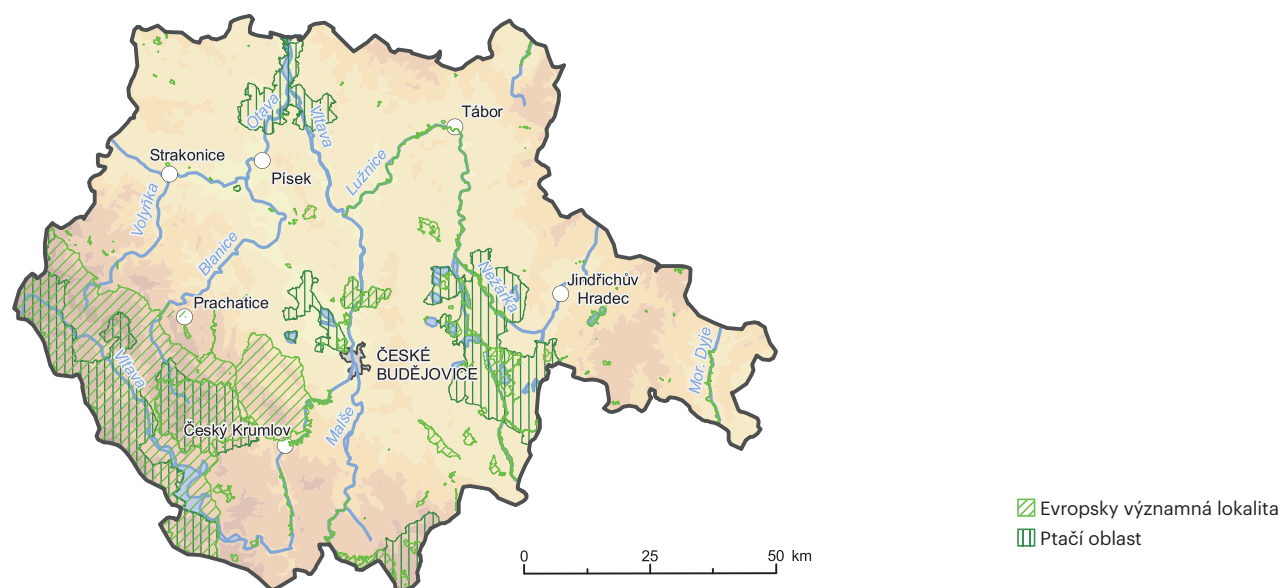
4.3 | Natura 2000

Na území Jihočeského kraje se v roce 2017 nacházelo nebo do něj zasahovalo 111 lokalit soustavy Natura 2000 (Obr. 4.3.1). Jednalo se o 9 ptačích oblastí (Třeboňsko, Údolí Otavy a Vltavy, Řežabinec, Hlubocké obory, Českobudějovické rybníky, Dehtář, Novohradské hory, Boletice, Šumava) s rozlohou 155 378,9 ha a 102 evropsky významných lokalit s rozlohou 164 465,0 ha. Ptačí oblast Šumava byla s výměrou 97 493,0 ha největší ptačí oblastí v ČR, na území Jihočeského kraje ležela z 51,2 % své rozlohy. Zároveň se zde nacházela největší evropsky významná lokalita Šumava s výměrou 171 925,2 ha, na území kraje ležela z 59,5 % své rozlohy.

Celková rozloha soustavy Natura 2000 v roce 2017, vzhledem k překryvům ptačích oblastí a evropsky významných lokalit, činila 236 540,3 ha (23,5 % území kraje). Zároveň se 182 008,9 ha (76,9 %) rozlohy lokalit Natura 2000 nacházelo ve zvláště chráněných územích.

Obr. 4.3.1

Lokality národního seznamu soustavy Natura 2000, 2017⁵

Zdroj: AOPK ČR

⁵ Podrobný seznam ptačích oblastí a evropsky významných lokalit je dostupný zde: <http://www.nature.cz/natura2000-design3/hp.php>.

5

Lesy

5.1 | Druhová a věková skladba lesů

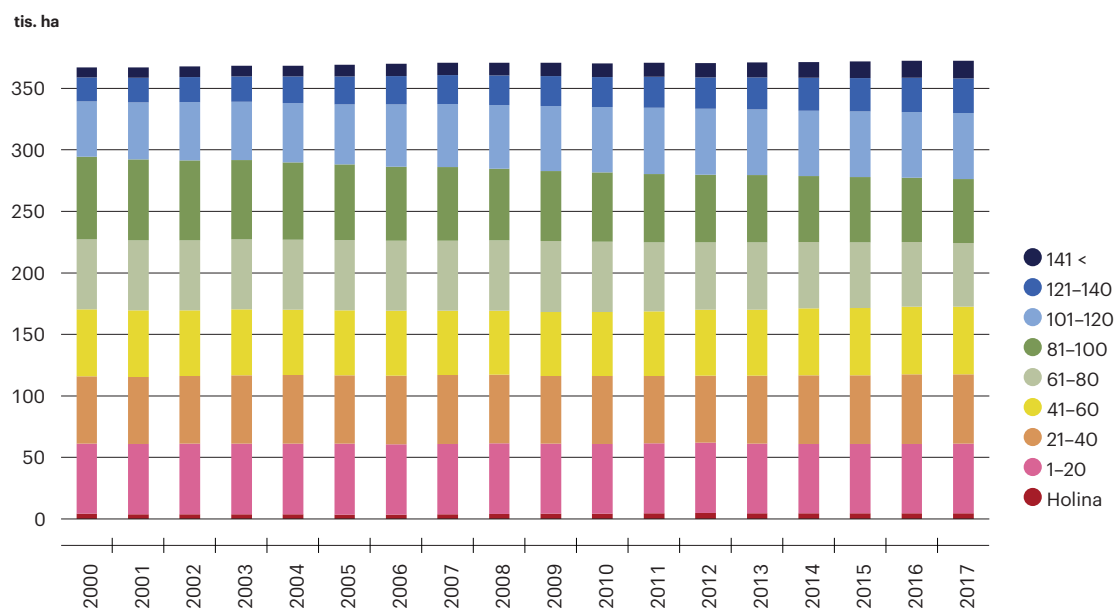
Porostní plocha lesů v Jihočeském kraji v roce 2017 činila 372,4 tis. ha, tj. 37,0 % rozlohy kraje. Jihočeský kraj tak byl krajem s největší plochou lesních porostů na svém území v rámci ČR. Hospodářské lesy s primární produkční funkcí se na celkové porostní ploše lesů podílely 78,9 %, následovaly lesy zvláštního určení s podílem 19,6 % a lesy ochranné s podílem 1,5 %. Jednotlivé věkové třídy byly v lesích Jihočeského kraje zastoupeny rovnoměrně (Graf 5.1.1), přičemž průměrný věk listnáčů byl 58 let a jehličnanů 71 let.

Lesní porosty v Jihočeském kraji byly tvořeny převážně jehličnany, jejichž podíl v roce 2017 činil 83,6 %. Nejčastěji zastoupenými jehličnany byly smrky (54,2 %) a borovice (25,6 %), Graf 5.1.2. Příčinou vysokého zastoupení smrků a borovic bylo vysazování smrkových a borových monokultur v minulosti, a to zejména z produkčních důvodů, často však na nevhodných stanovištích. Mezi listnáči dominovaly buky (5,5 %) a duby (3,5 %).

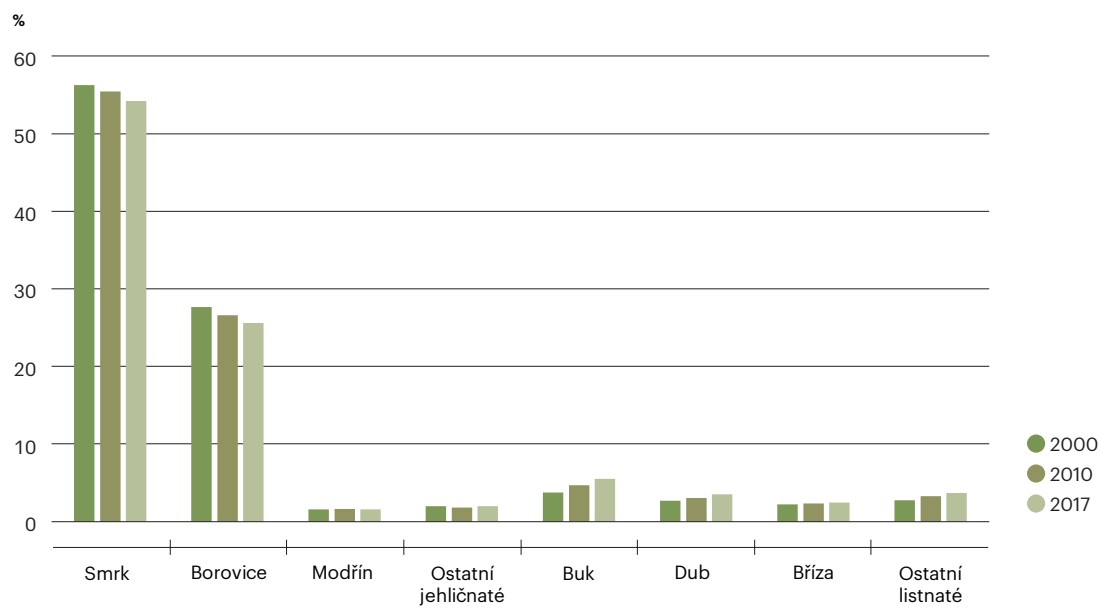
Nově zakládané porosty byly tvořeny ze 71,8 % jehličnany, které však rovněž zaujímaly 95,7 % vytěženého dřeva, což vedlo k mírnému posílení podílového zastoupení listnáčů. Mírné navyšování podílu listnáčů v lesích Jihočeského kraje lze pozorovat od roku 2000, což je v souladu s trendem přibližování se doporučené skladbě lesa v rámci celé ČR.

Graf 5.1.1

Vývoj porostní plochy a věkové struktury lesů [tis. ha], 2000–2017

Zdroj: ÚHÚL

Graf 5.1.2**Druhová skladba lesů [%], 2000, 2010, 2017**

Zdroj: ÚHÚL

6

Zemědělství

6.1 | Ekologické zemědělství

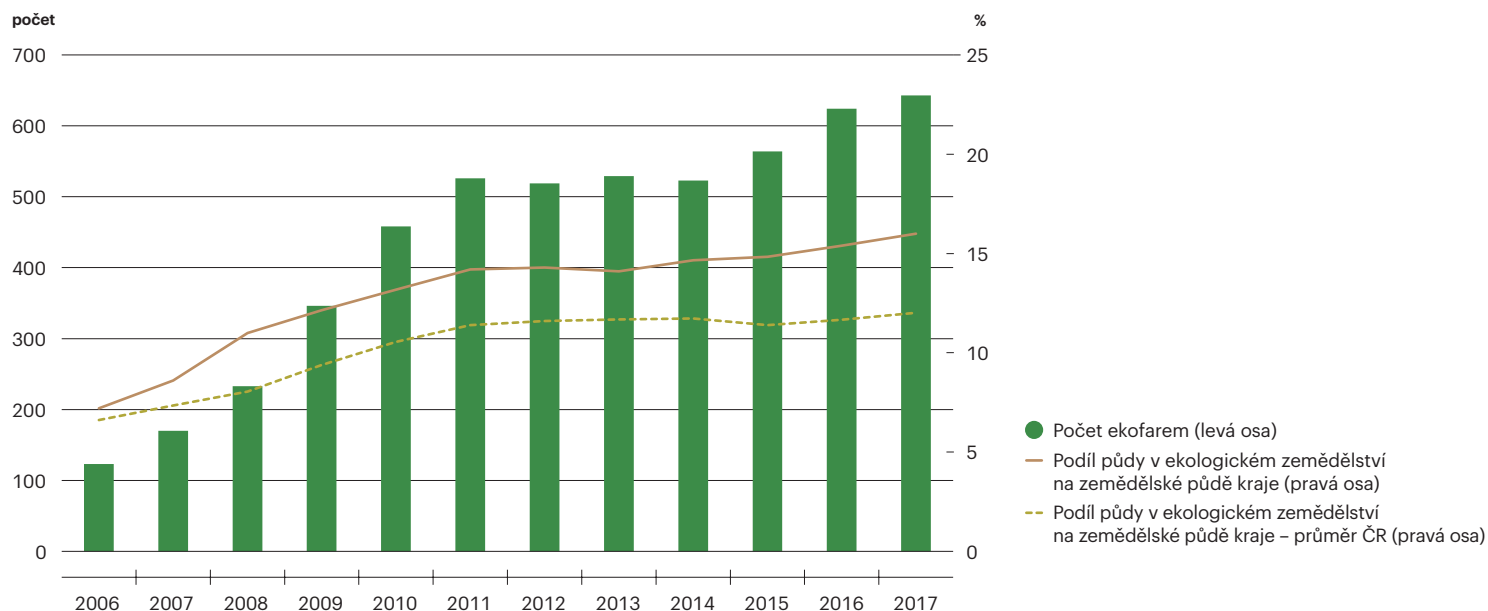
V Jihočeském kraji je v porovnání s ostatními kraji největší rozloha ekologicky obhospodařované půdy v ČR. V roce 2017 podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové zemědělské půdě kraje představoval 16,0 %, tj. 78,2 tis. ha, v porovnání všech krajů ČR je tento podíl nadprůměrný (Graf 6.1.1). K tomu přispívá i největší celková plocha trvalých travních porostů ze všech krajů ČR, neboť trvalé travní porosty jsou druhem pozemku zemědělské půdy, který je nejčastěji využíván v ekologickém zemědělství.

Jihočeský kraj vyniká nad ostatními kraji i počtem ekofare, v roce 2017 jich bylo 643 z celkového počtu 4 399 ekofare v ČR (Graf 6.1.1). Meziročně přibylo 19 ekofare. Díky charakteru krajiny s velkým množstvím luk a pastvin převažují v kraji ekofarmy s chovem masného skotu, ovcí a koz. Co se týče produkce biopotravin, v Jihočeském kraji mělo v roce 2017 evidováno sídlo 34 výrobců biopotravin z celkového počtu 672 výrobců v ČR.

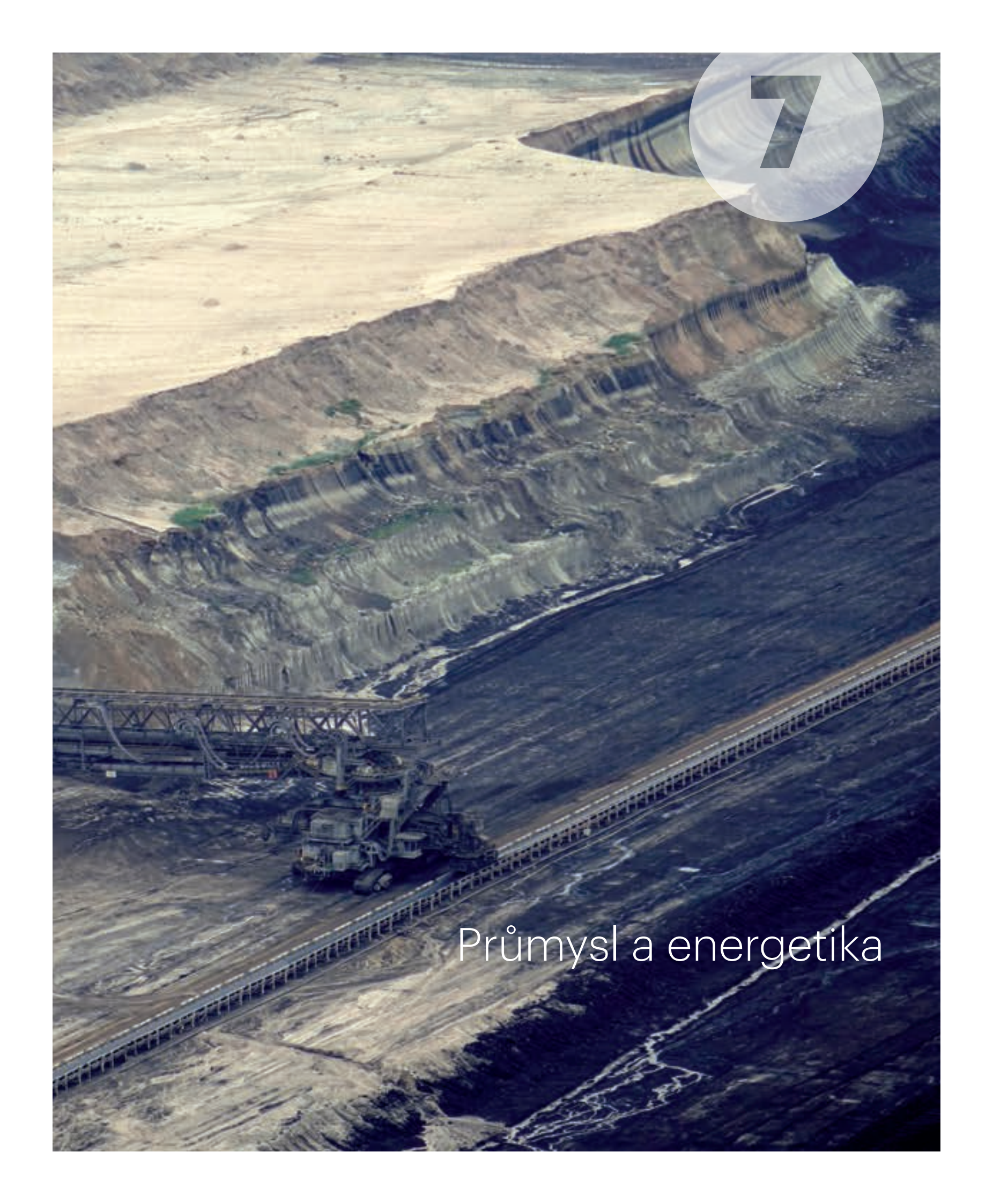
Trend ekologického zemědělství v kraji byl v období mezi roky 2006–2011 rostoucí, ve zpomalení nárůstu ekologického zemědělství po roce 2011 se projevila zejména vliv uzavření vstupu nových žadatelů do titulu „Ekologické zemědělství“ v rámci agroenvironmentálních opatření od roku 2011. Důvodem byl blížící se konec programového období a vyčerpání prostředků v dotačním titulu. Projevilo se rovněž uplynutí pětiletého období trvání závazků od vstupu jednotlivých žadatelů do dotačního titulu. Pro období 2014–2020 bylo v rámci nové SZP vyčleněno jako samostatné opatření „Ekologické zemědělství“, v jehož rámci je možné uzavírat nové pětileté závazky. Trend v této souvislosti začal opět růst.

Graf 6.1.1

Vývoj ekologického zemědělství [počet, %], 2006–2017

Zdroj: MZe

An aerial photograph of a massive open-pit mine. A long, multi-lane conveyor belt system stretches across the lower half of the image, carrying material from a large excavator in the foreground towards the right. The mine's terraced walls show distinct horizontal layers of rock and soil. In the upper right corner, a large, semi-transparent circle contains the number 7.

7

Průmysl a energetika

7.1 | Těžba

Celkový objem těžby v Jihočeském kraji v roce 2017 činil 7 092,9 tis. t a meziročně se zvýšil o 8,5 %, přičemž dlouhodobý vývoj kolísá dle stavu národní ekonomiky, jenž se projevuje zejména na těžbě stavebních surovin, které citlivě reagují na hospodářskou krizi i ekonomický růst.

Na území Jihočeského kraje probíhá poměrně bohatá těžební činnost. V největších objemech se zde těží stavební kámen a štěrkopísky, v menším měřítku i cihlářská surovina (Graf 7.1.1).

V roce 2017 bylo na území Jihočeského kraje vytěženo 4 414,5 tis. t stavebního kamene, což je o 17,8 % více než v předchozím roce 2016, těžba štěrkopísků se s těžbou 1 990,8 tis. t za stejné období zvýšila o 3,8 %. Cihlářské suroviny se v roce 2017 vytěžilo 307,8 tis. t, což znamená meziroční pokles o 2,6 %.

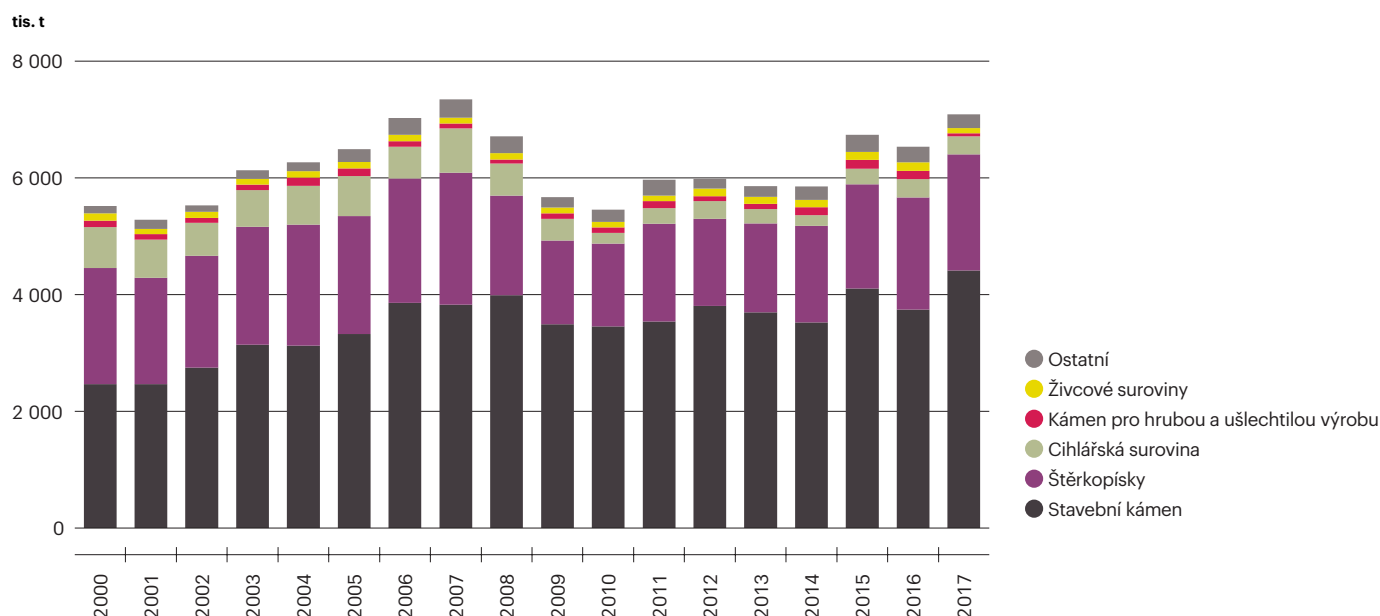
Další těžbou surovinou v kraji jsou živcové suroviny, které se používají např. pro výrobu keramiky, kameninových hmot či dlažeb. Objem těžby v roce 2017 činil 87 tis. t, což znamená 39,6% propad oproti předchozímu roku 2016.

V kategorii Ostatní je zahrnuta těžba bentonitu (51 tis. t v roce 2017), žáruvzdorných jíílů (41 tis. t) či vltavínonosné horniny (96 tis. t), která je v ČR světově unikátní. Vltavínonosná hornina se těží na třech ložiscích: Hrbov u Lhenic, Chlum nad Malší-východ a Ločenice-Chlum. Dále jsou zde zahrnuty diatomity (těžené ložisko Borovany), významná surovina mj. pro výrobu filtrů, pro farmaceutický průmysl atd. (objem jejich těžby v roce 2017 činil 34 tis. t), a křemenné suroviny (17 tis. t).

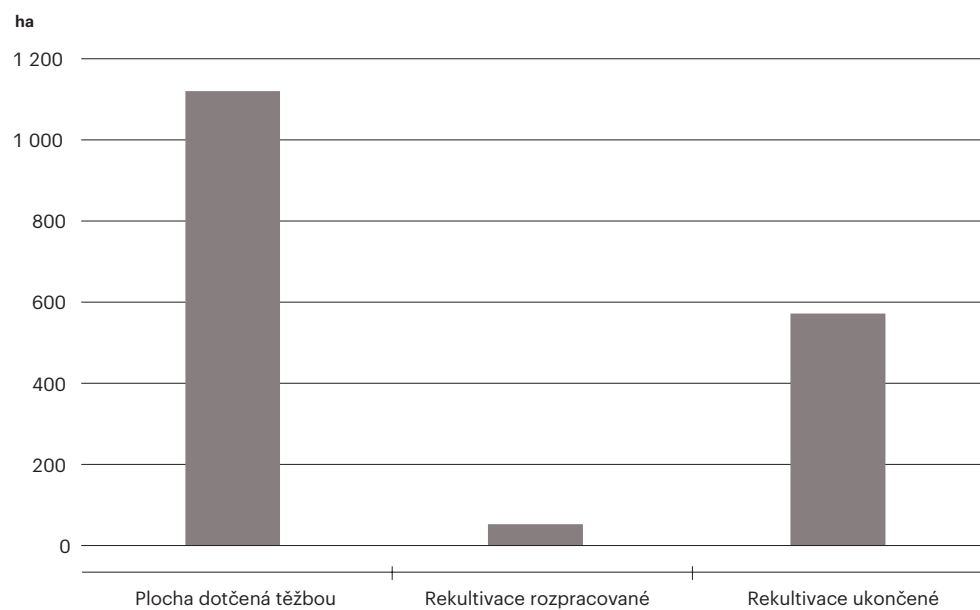
V roce 2017 činila plocha dotčená těžbou v Jihočeském kraji 1 120,2 ha, což odpovídá 0,1 % rozlohy kraje. Dále zde v tomto roce bylo 52,3 ha rozpracovaných rekultivací a 571,6 ha ukončených rekultivací (Graf 7.1.2).

Graf 7.1.1

Vývoj těžby [tis. t], 2000–2017

Zdroj: ČGS

Graf 7.1.2**Plocha dotčená těžbou a rekultivace po těžbě [ha], 2017**

Zdroj: ČGS

7.2 | Průmysl

Průmyslová výroba v Jihočeském kraji je soustředěna v českobudějovické aglomeraci a v okresech Tábor a Strakonice. Převažuje zde zpracovatelský průmysl, především výroba dopravních prostředků, strojů, zařízení a elektrotechniky, výroba potravin a nápojů, oděvní a textilní průmysl.

Z celkového počtu 1 451 zařízení spadajících do IPPC v celé ČR je v Jihočeském kraji provozováno 127 zařízení (Obr. 7.2.1). Z tohoto počtu jich 9 spadá do kategorie Energetika, kam patří zejména teplárny pro velká města, ale také výroba elektřiny z bioethanolu a kompresní stanice zemního plynu.

Do kategorie Výroba a zpracování kovů je zařazeno 11 zařízení a patří sem např. slévárny a provozy pro žárové zinkování. Nerosty se zpracovávají v 5 zařízeních, jedná se o cihelny a výroby keramiky.

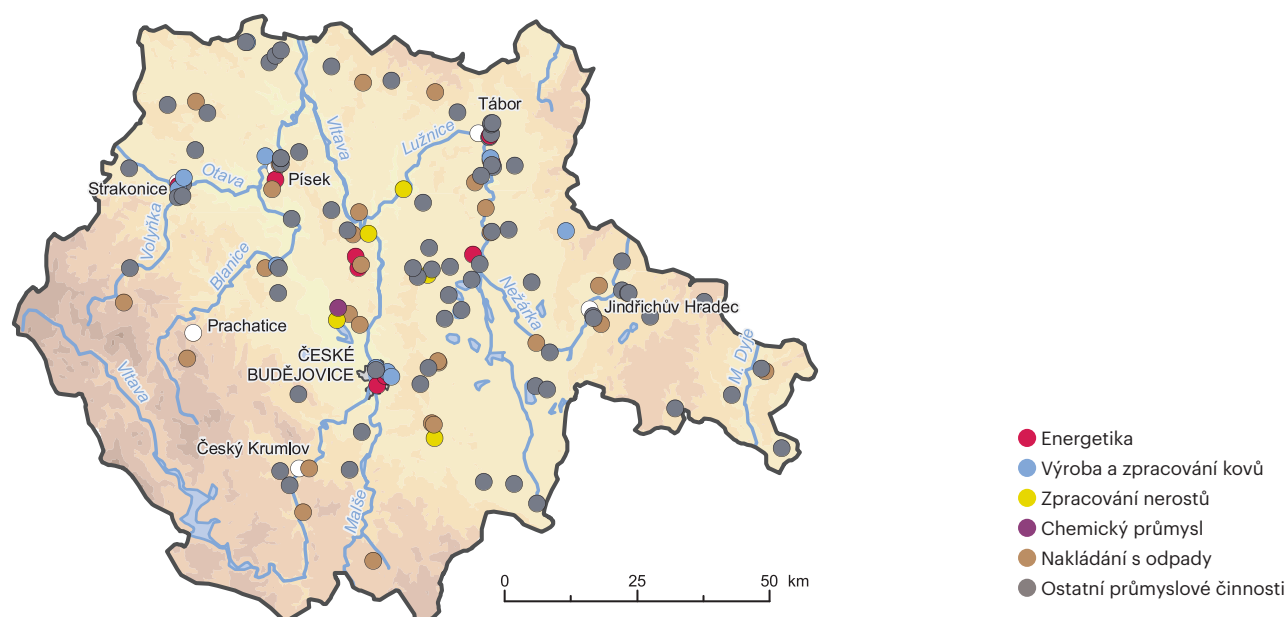
Chemický průmysl v kraji zastupuje pouze 1 zařízení v Mydlovarech, jedná se o výrobu methylesterů mastných kyselin (FAME), které se přidávají do motorové nafty. Pro nakládání s odpady je v kraji 28 zařízení (sklárky, deemulgační a neutralizační stanice, zařízení pro sběr či úpravu odpadů apod.).

V kategorii Ostatní průmyslové činnosti je v provozu 73 zařízení IPPC, jedná se zejména o zemědělské podniky zaměřující se na výkrm prasat nebo drůbeže, dále je zde výroba potravin a nápojů, papírny, výroba textilií, výroba krmiv atd.

Emise znečišťujících látek SO₂, NO_x a TZL v kategorii REZZO 1 (velké stacionární zdroje znečišťování)⁶ v Jihočeském kraji (Graf 7.2.1) měly ve sledovaném období 2008–2017 klesající nebo alespoň stagnující trend, což je důsledkem plnění legislativních povinností, dodržování emisních limitů a neustálého zlepšování technologií s důrazem na snižování vlivu na životní prostředí. Mírný nárůst emisí CO a VOC od roku 2012 souvisí se zvyšováním průmyslové výroby po překonání ekonomické krize.

Obr. 7.2.1

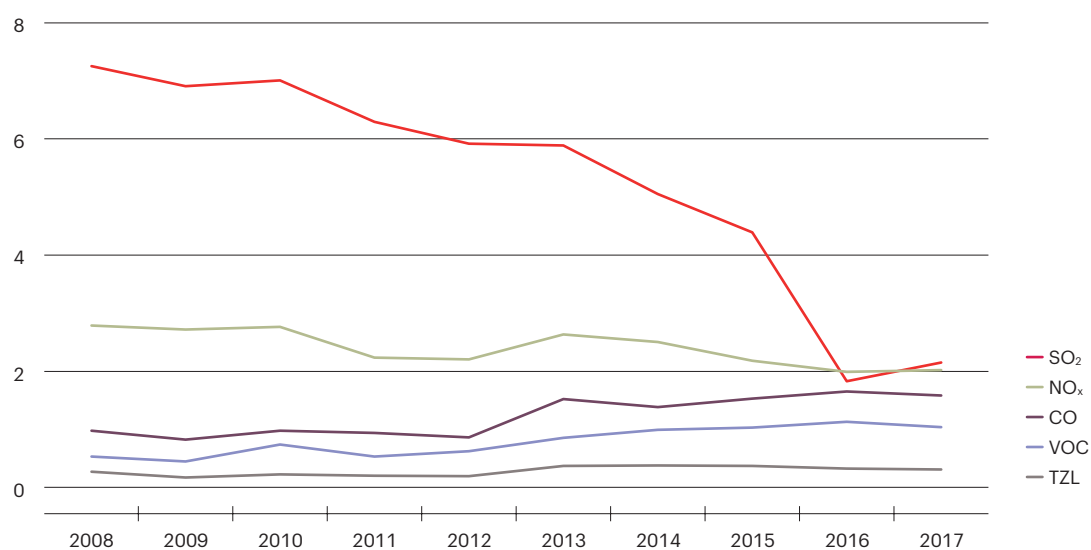
Průmyslová zařízení IPPC, 2017

Zdroj: MŽP

⁶ Ne všechna zařízení pod IPPC jsou současně velkým zdrojem znečišťování ovzduší REZZO 1. Některá zařízení jsou navíc provozována pod IPPC dobrovolně, aniž by spadala pod integrovanou prevenci ze zákona.

Graf 7.2.1

Vývoj emisí z velkých zdrojů znečišťování (REZZO 1) [tis. t.rok⁻¹], 2008–2017tis. t.rok⁻¹

Zdroj: ČHMÚ

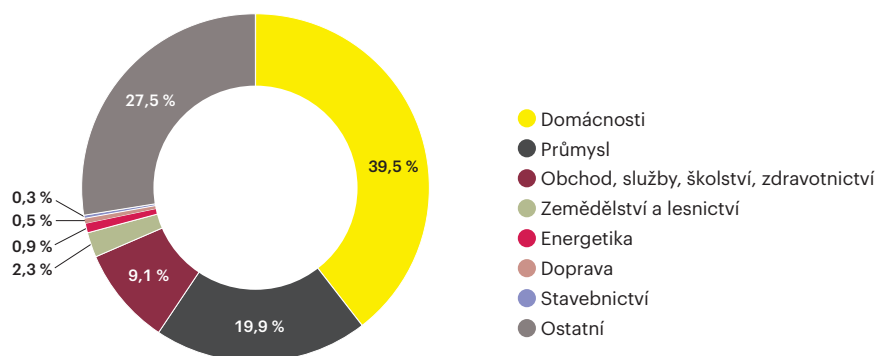
7.3 | Spotřeba elektrické energie

Spotřeba elektřiny v Jihočeském kraji v období 2001–2017 měla kolísavý charakter. Do roku 2004 se celková spotřeba každoročně zvyšovala, ale poté se tento trend na několik let zastavil. V roce 2014 nastal výraznější pokles a od té doby se hodnoty spotřeby daří držet. Tento vývoj je ovlivněn zejména vývojem v sektoru průmyslu a v domácnostech, jejichž výkyvy ovlivňují spotřebu elektřiny celého kraje. V roce 2017 činila celková spotřeba kraje 3 162,3 GWh elektřiny, což je o 2,1 % více než v roce 2016 a o 3,2 % více než v roce 2001.

Nejvýznamnější skupinou odběratelů elektrické energie jsou v Jihočeském kraji domácnosti, jejich podíl činí 39,5 % (tj. 1 249,7 GWh). Zde je spotřeba poměrně stabilní, bez větších výkyvů. Podíl průmyslu na spotřebě celého kraje činí 19,9 % (tj. 628,7 GWh). Průmyslový sektor v Jihočeském kraji je hodně zaměřen na potravinářskou výrobu a výrobu krmiv. Kategorie Ostatní zahrnuje např. kulturu, veřejnou správu či administrativu a tvoří 27,5 % (tj. 870,3 GWh) spotřeby elektřiny kraje (Graf 7.3.1).

Graf 7.3.1

Spotřeba elektrické energie [%], 2017

Zdroj: ERÚ

7.4 | Vytápění domácností

Vytápění domácností se v krajích ČR liší. Je to dáno vedle dostupnosti systémů pro vytápění také dostupností a cenou paliv. V krajích s velkými aglomeracemi nebo v okolí průmyslových zařízení, kde lze využít zbytkové teplo, bývá častěji zavedeno dálkové vytápění. Naopak v menších a hůře dostupných obcích jsou častěji rozšířena lokální topeniště a domácnosti se vytápějí individuálně.

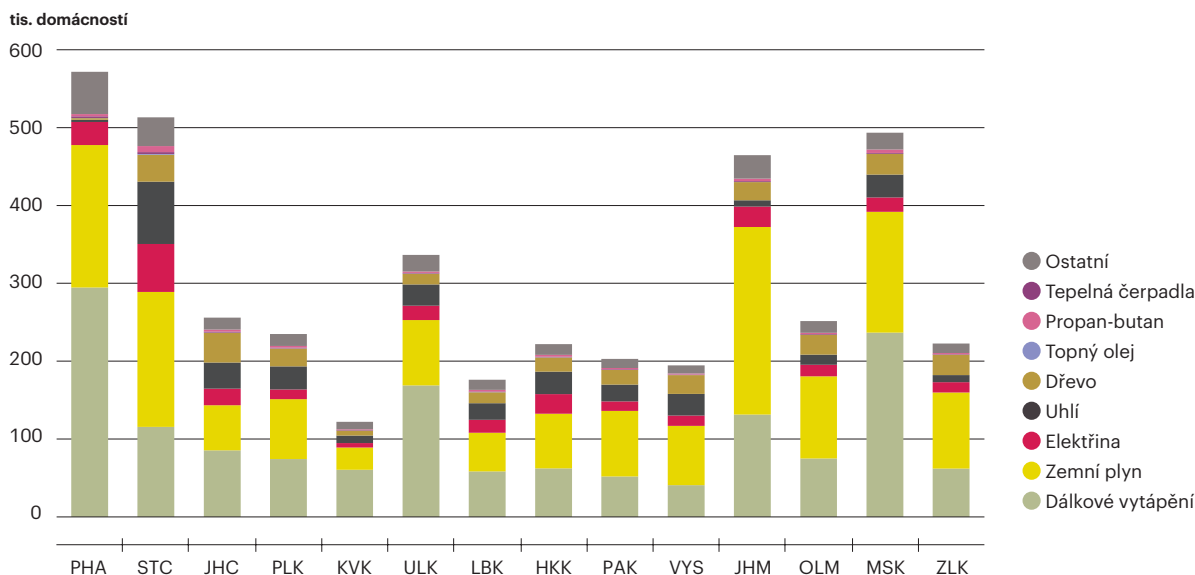
V Jihočeském kraji byl v roce 2017 největší podíl domácností (33,4 %) vytápěn dálkově (Graf 7.4.1), druhým nejrozšířenějším způsobem je vytápění zemním plynem (22,6 %). V obou případech je však tento podíl nižší, než činí průměr ČR. Naopak vyšší podíl vykazuje v Jihočeském kraji vytápění tuhými palivy (uhlí a dřevo), přičemž jejich podíl výrazně přesahuje nad ostatními kraji (13,2 %, resp. 14,9 % oproti průměrnému podílu 8,0 %, resp. 6,9 %). Tato paliva se často kombinují, velkou roli ve výběru paliva pro domácnosti hraje jeho cena. S cenou paliva však často klesá i jeho kvalita, a tak se stává, že obyvatelé ve snaze ušetřit náklady na vytápění se často vrací k palivům ekologicky méně příznivým. Tyto způsoby vytápění se pak velkou měrou projevují na emisích z vytápění. Poměr způsobu vytápění v domácnostech se s časem mění jen velmi pomalu.

Jihočeský kraj má v ČR nejnižší hustotu zalidnění (25 domácností.km⁻² oproti průměrnému počtu 54 domácností.km⁻² v roce 2017). Proto jsou zde, i přes méně příznivou skladbu způsobu vytápění, měrné emise stále pod průměrem ČR (Graf 7.4.2), neboť mají větší prostor pro rozptýlení.

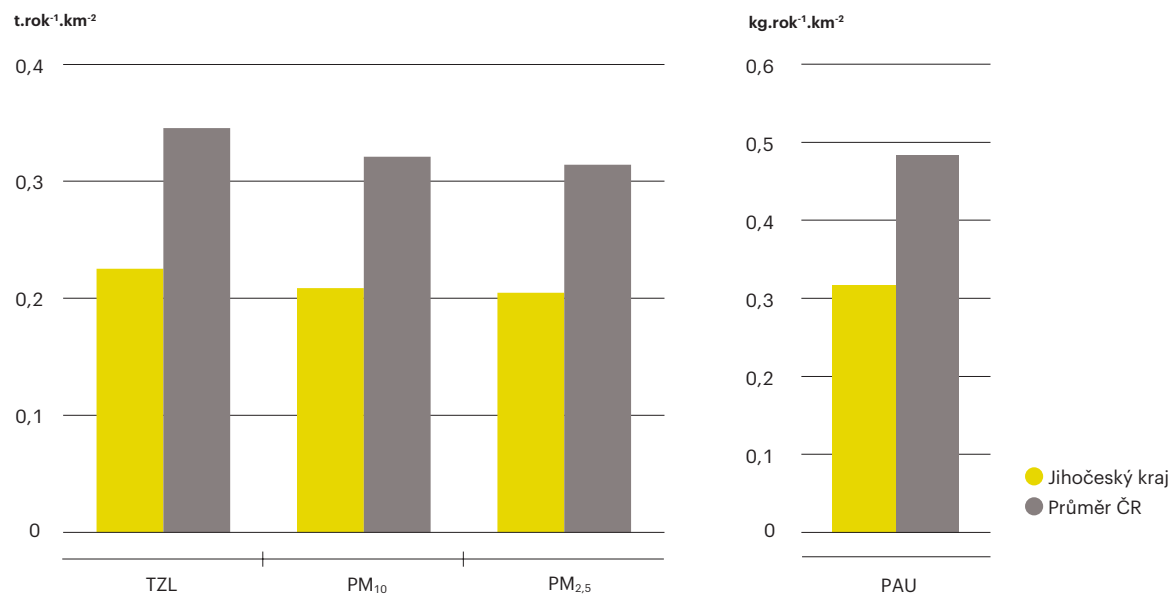
Velmi důležitým faktorem, ovlivňujícím emise z vytápění v jednotlivých letech, je délka a průběh topné sezony. V období, kdy je chladnější topná sezona, narůstají úměrně i emise z vytápění a naopak. V roce 2017 byla topná sezona chladnější, a tudíž více náročná na vytápění než v roce 2016.

Graf 7.4.1

Způsob vytápění domácností v krajích ČR [tis. domácností], 2017

Zdroj: ČHMÚ

Graf 7.4.2**Měrné emise z vytápění domácností [$\text{t.rok}^{-1}.\text{km}^{-2}$, $\text{kg.rok}^{-1}.\text{km}^{-2}$], 2016**

Data pro rok 2017 nejsou, vzhledem k metodice jejich vykazování, v době uzávěrky publikace k dispozici.

Zdroj: ČHMÚ

8

Doprava

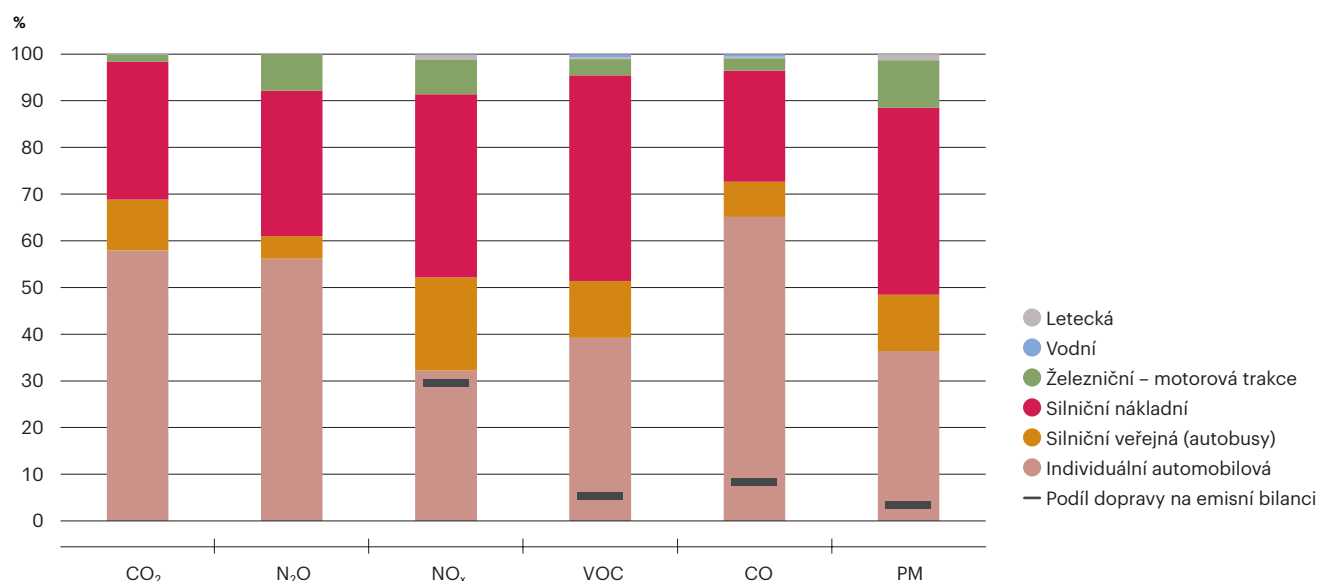
8.1 | Emise z dopravy

Silniční doprava se v dopravně zatížených lokalitách Jihočeského kraje významnou měrou podílí na znečišťování ovzduší. Jedná se zejména o velká města a další sídla ležící na hlavních silničních tazích. Emisní zátěž sídel na silničním tahu I/3 se však postupně snižuje v důsledku zprovoznění nových úseků dálnice D3. V roce 2017 byly zprovozněny úseky Veselí nad Lužnicí – Bošilec a Borek – Úsilné v délce 8,3 km, v realizaci byl úsek Bošilec – Borek dlouhý 18,8 km. Největším dopravním zdrojem emisí NO_x , VOC a suspendovaných částic v kraji byla v roce 2017 nákladní silniční doprava (Graf 8.1.1), u emisí skleníkových plynů a CO se jednalo o individuální automobilovou dopravu.

Emise znečišťujících látek z dopravy v kraji v období 2000–2017 v souvislosti s modernizací vozového parku výrazně poklesly a v roce 2017 byly dle jednotlivých látek o 60–80 % nižší než v roce 2000 (Graf 8.1.2). V závěru tohoto období však kvůli celostátně rostoucímu trendu výkonů silniční dopravy pokles emisí postupně přešel do stagnace, v případě emisí NO_x se v roce 2017 jednalo dokonce o meziroční nárůst o 1,1 %. Emise skleníkových plynů z dopravy v kraji v průběhu období 2000–2017 mírně narostly, zrychlení růstu emisí je patrné v závěru období. Na vývoj emisí skleníkových plynů působí růst spotřeby paliv v dopravě a minimální používání alternativních paliv a pohonů. V roce 2017 se emise CO_2 z dopravy meziročně zvýšily o 2,6 %.

Graf 8.1.1

Emise znečišťujících látek a skleníkových plynů z jednotlivých druhů dopravy v roce 2017 a podíl dopravy na celkové emisní bilanci v kraji [%]

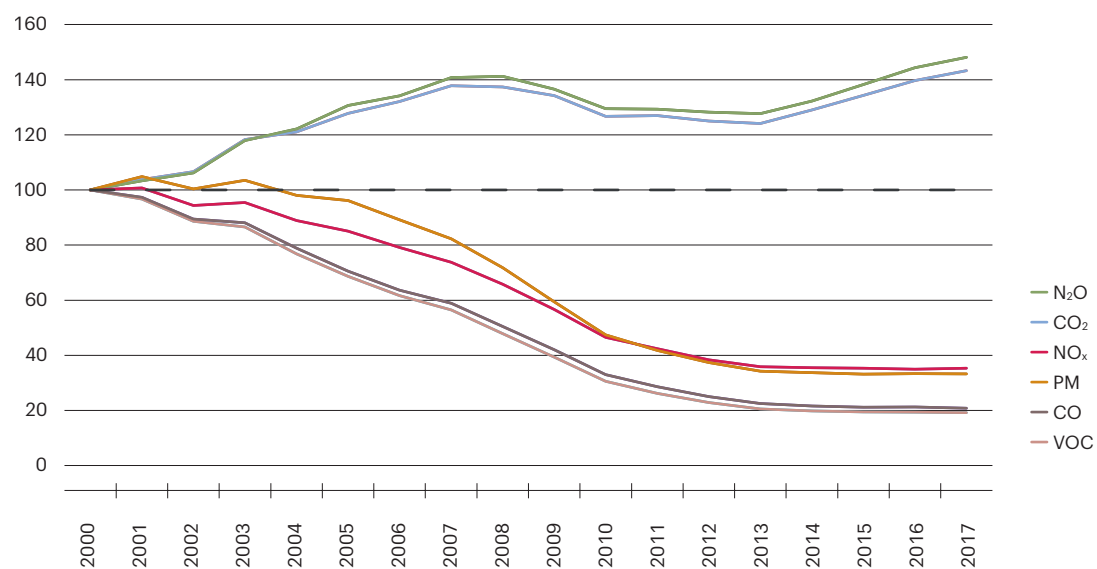

Data celkových emisí skleníkových plynů se nesledují na krajské úrovni, z tohoto důvodu nejsou stanoveny podíly dopravy na celkových emisích skleníkových plynů v krajích.

Zdroj: CDV, v.v.i.

Graf 8.1.2**Vývoj emisí znečišťujících látek a skleníkových plynů z dopravy [index, 2000 = 100], 2000–2017**

index (2000 = 100)

Zdroj: CDV, v.v.i.

8.2 | Hluková zátěž obyvatelstva

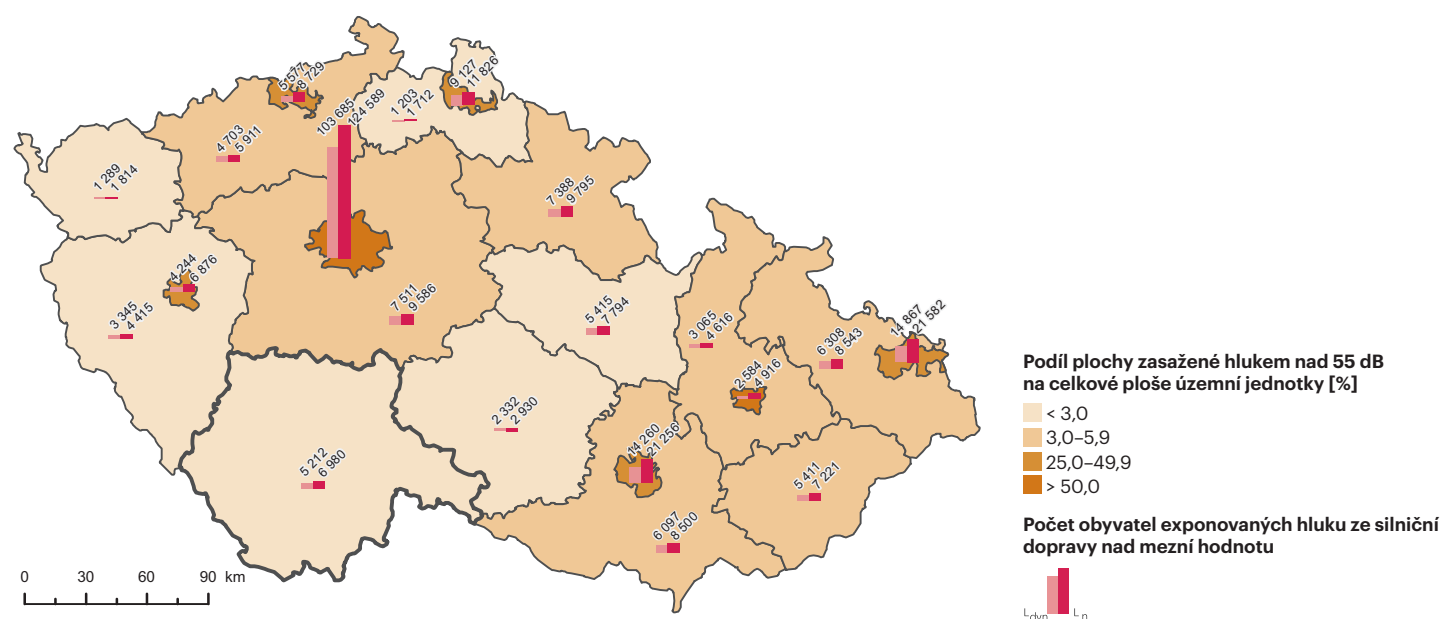
Celodenní (tj. 24hodinové) hlukové zátěži z provozu na hlavních silnicích⁷ přesahující 55 dB bylo v roce 2017⁸ v Jihočeském kraji exponováno 1,9 % území, kde žilo 9,0 % obyvatel kraje. Z toho hluku nad mezní hodnotu 70 dB⁹ bylo z pohledu celodenní hlukové zátěže exponováno 5,2 tis. osob, tj. 0,8 % obyvatel kraje (Obr. 8.2.1), cca 1 064 obytných staveb a 9 školských zařízení. V nočních hodinách (23–07 hod.) zatěžoval hluk ze silniční dopravy přesahující mezní hodnotu 60 dB celkově 7,0 tis. osob. Největší hlukovou zátěž z hlavních silnic měly obce ležící na silnici I/3 v úsecích, kde dosud není dokončena dálnice D3. Dále se jedná o obce na silničním tahu E49 z Písku do Českých Budějovic a silnici I/34 Třeboň – České Budějovice.

Počty exponovaných osob oproti předchozímu kolu hlukového mapování z roku 2012 poklesly (v případě expozice nad mezní hodnotu o cca 40 %), tento pokles je možné spojovat s dokončením nových úseků dálnice D3 v kraji a s realizací protihlukových opatření. V roce 2017 bylo v kraji instalováno 19,7 km protihlukových stěn na silniční infrastrukturu. Výstavba protihlukových stěn je součástí novostaveb komunikací, zejména dálnice D3.

Hluková zátěž ze železniční dopravy v kraji nebyla významná z pohledu expozice obyvatelstva hodnotám překračujícím mezní hodnotu.

Obr. 8.2.1

Podíl plochy aglomerací a krajů zasažených celodenní hlukovou zátěží nad 55 dB a počty obyvatel exponovaných hlukové zátěží ze silniční dopravy nad mezní hodnotu pro indikátory L_{dvn} a L_n [% , počet obyvatel], 2017

Mimo aglomerace jsou data k dispozici jen pro silnice s intenzitou dopravy vyšší než 3 mil. vozidel za rok.

Zdroj: NRL pro komunální hluk

⁷ Silnice s intenzitou dopravy vyšší než 3 mil. vozidel za rok.

⁸ Data byla pořízena v rámci 3. kola strategického hlukového mapování, které se provádí dle požadavků směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí.

⁹ Mezní hodnoty hlukových indikátorů jsou stanoveny vyhláškou č. 523/2006 Sb., o hlukovém mapování pro indikátory celodenní (24hodinové) hlukové zátěže L_{dvn} a noční hlukové zátěže L_n (23–07 hod.). Překročení mezních hodnot je iniciačním mechanismem pro tvorbu akčních plánů na snížení hlukové zátěže.

9

Odpady

9.1 | Produkce odpadů

Celková produkce odpadů na obyvatele¹⁰ v Jihočeském kraji poklesla mezi lety 2009 a 2017 o 14,0 % a meziročně 2016–2017 o 2,4 % na 2 915,7 kg.obyv.⁻¹ (Graf 9.1.1). Příčinou je vývoj celkové produkce ostatních odpadů na obyvatele, která má souběžný trend jako celková produkce odpadů na obyvatele (ostatní odpady zabírají podstatnou část z celkové produkce odpadů) a od roku 2009 klesla celkem o 11,9 % na hodnotu 2 797,8 kg.obyv.⁻¹. Dlouhodobě je celková produkce ostatních odpadů v tomto regionu ovlivňována stavební činností, zejména výstavbou dálnice D3 a navazujících rychlostních komunikací. V roce 2013 probíhala výstavba další části okruhu, která se do celkové produkce ostatních odpadů značně promítla. V dalších letech již nebyla produkce stavebních a demoličních odpadů v rámci výstavby této komunikace tak intenzivní, a proto došlo opět k poklesu produkce ostatních odpadů, a tím i celkové produkce odpadů.

Celková produkce nebezpečných odpadů na obyvatele se mezi lety 2009–2017 snížila o 45,3 % na 117,9 kg.obyv.⁻¹, a to z důvodu snižování produkce znečištěné zeminy a kamení. K poklesu produkce nebezpečných odpadů také dlouhodobě přispívá fungující systém zpětného odběru a odděleného sběru odpadních elektrických a elektronických zařízení. Dochází rovněž k modernizaci současných technologií a zavádění nejlepších dostupných technik. Nárůst produkce nebezpečných odpadů v roce 2014 byl způsoben především zvýšením produkce autovraků a znečištěných stavebních a demoličních odpadů. V roce 2015 pokračovaly sanace odkališť státního podniku DIAMO v Mydlovarech, proto byla produkce nebezpečných odpadů na obyvatele vyšší. Podíl celkové produkce nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů na obyvatele mezi lety 2009–2017 poklesl z 6,4 % na 4,0 %.

Celková produkce komunálních odpadů¹¹ na obyvatele od roku 2009 stoupla o 26,7 % na 539,8 kg.obyv.⁻¹ (Graf 9.1.2). Nárůst produkce komunálních odpadů v posledních dvou letech souvisí především se zvýšením produkce biologicky rozložitelného odpadu. Celková produkce směsného komunálního odpadu na obyvatele se mezi lety 2009–2017 snížila o 4,7 % na hodnotu 253,1 kg.obyv.⁻¹ a její podíl na celkové produkci komunálních odpadů na obyvatele ve sledovaném období klesl z 62,4 % na 46,9 %.

¹⁰ Součet celkové produkce ostatních a nebezpečných odpadů na obyvatele.

¹¹ Produkce komunálních odpadů od občanů včetně produkce komunálních odpadů vznikajících při nevýrobní činnosti právnických osob a fyzických osob oprávněných k podnikání na území obce (https://www.mzp.cz/cz/indikatory_matematicke_vyjadreni_2017).

Graf 9.1.1

Celková produkce odpadů na obyvatele, celková produkce ostatních a nebezpečných odpadů na obyvatele [kg.obyv.⁻¹], 2009–2017

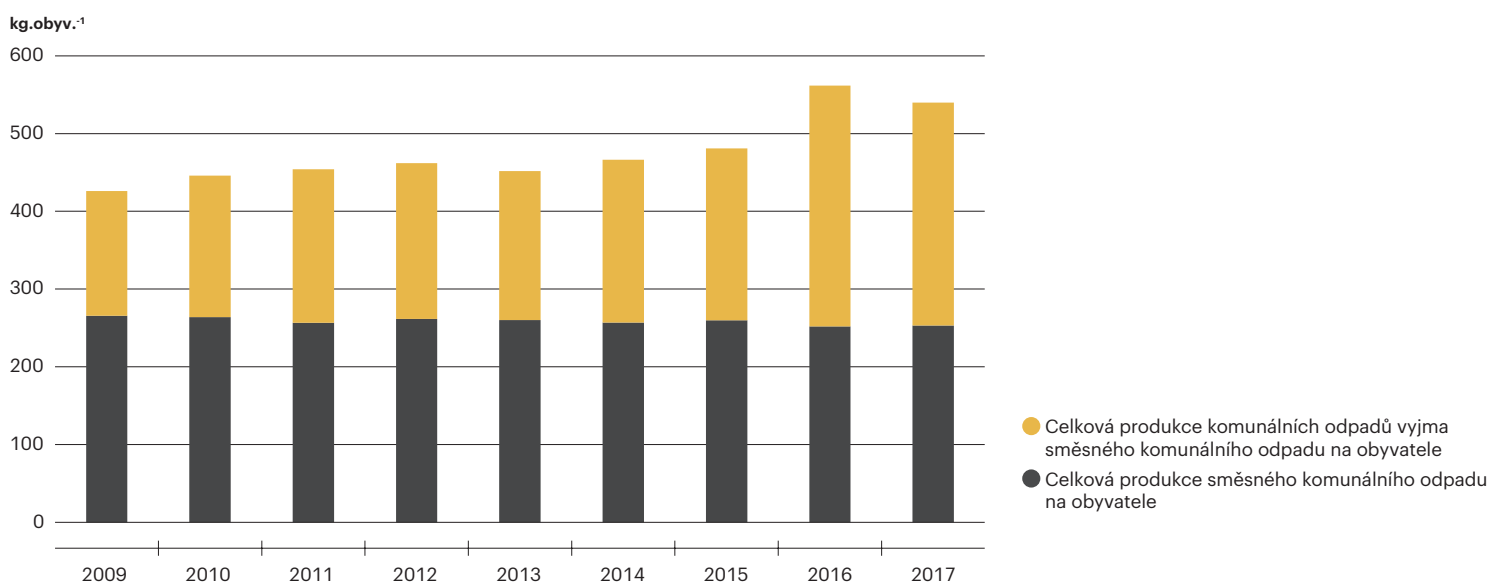

ČSÚ je zdrojem dat o počtu obyvatel ČR (střední stav).

Zdroj: CENIA, ČSÚ

Graf 9.1.2

Celková produkce komunálních odpadů na obyvatele, celková produkce směsného komunálního odpadu na obyvatele [kg.obyv.⁻¹], 2009–2017

ČSÚ je zdrojem dat o počtu obyvatel ČR (střední stav).

Zdroj: CENIA, ČSÚ

Další informace k aktivitám a problémům řešeným v rámci kraje v oblasti životního prostředí

Aktuální projektová činnost kraje v oblasti životního prostředí

Název projektu	Cíle projektu
Projekt Jihočeského kraje v rámci OPŽP v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj, „Implementace a péče o území soustavy Natura 2000 v Jihočeském kraji – II. etapa“	Globálním cílem projektu je implementace území soustavy Natura 2000 na území Jihočeského kraje v působnosti kraje v souladu s nařízením vlády č. 73/2016, kterým se mění nařízení vlády č. 318/2013 Sb. Specifickými cíli projektu jsou identifikace vlastníků, odborné podklady pro vyhlášení lokalit, dále zpracování plánů péče, které jsou povinnou součástí návrhu na vyhlášení.
Projekt Jihočeského kraje v rámci programu LIFE „Optimization of Natura 2000 sites management delivery in the South Bohemia Region and the territory of South Slovakia“	Cílem projektu je optimalizace systému zajišťování managementu vybraných evropsky významných lokalit v Jihočeském kraji a na jižním Slovensku. Projekt byl úspěšně podán v rámci výzvy v roce 2016 a nyní je spolu s partnery z České a Slovenské republiky realizován.
Projekt „Snížení emisí z lokálního vytápění domácností (kotlíkové dotace) v Jihočeském kraji“	Projekt je realizován od roku 2015. Cílem je urychlení náhrady kotlů na pevná paliva pro vytápění rodinných domů emisně příznivější technikou (Jihočeský kraj má druhý největší počet kotlů na pevná paliva), a to s využitím možnosti dotačních podpor z OPŽP. První výzva pro fyzické osoby byla vyhlášena 18. 12. 2015 s rozpočtem cca 303 mil. Kč. Druhé kolo kotlíkových dotací bylo vyhlášeno 29. 9. 2017 opět s rozpočtem cca 303 mil. korun.
Projekt Jihočeského kraje v rámci programu přeshraniční spolupráce Interreg V-A Rakousko-ČR pro programové období 2014–2020 „KLIMAGRÜN / Klimatická zeleň“	Cílem projektu je aktivovat příznivost stávající zelené infrastruktury změně klimatu, nastavit posílení ekosystému a zvýšit biologickou rozmanitost „Zelené infrastruktury“ a prostřednictvím rozšíření zelené infrastruktury aktivně vytvářet opatření na ochranu klimatu.
Projekt Jihočeského kraje v rámci programu přeshraniční spolupráce Interreg V-A Rakousko-ČR pro programové období 2014–2020 „ConNat AT-CZ“	Projektovým cílem je ve smyslu strategie EU v oblasti zelené infrastruktury zajistit velkoplošné propojení stanovišť mezi dolnorakouskými Vápencovými alpami (Kalkalpen), Šumavou, Českomoravskou vrchovinou a Karpaty, provázat je přes hranice a na základě odsouhlasených opatření managementu udržovat. Tímto se realizují cíle ochrany soustavy Natura 2000 a zajistí biodiverzita, další ekosystémové služby krajiny a atraktivní rekreační prostředí pro obyvatelstvo.
Projekt Jihočeského kraje v rámci programu přeshraniční spolupráce Interreg V-A Rakousko-ČR pro programové období 2014–2020 „Malsemuschel“	Cílem projektu je posílit populaci kriticky ohrožené perlorodky říční v hraničním toku řeky Malše vysazením mladých jedinců, popsat přesně příčiny, proč se v lokalitě druh dlouhodobě nerozmnožuje a vytvořit podklady pro zlepšení čistoty vody a omezení eroze v celém mezinárodním povodí.
Účast při plánování v oblasti vod	Průběžná spolupráce v rámci tvorby Plánů dílčích povodí Dyje, ostatních přítoků Dunaje, Horní Vltavy a Dolní Vltavy a Národního plánu Labe a Dunaje.

Aktuálně vyhlášené dotační tituly kraje

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Rozvoj venkova a krajiny – Podopatření Tvorba krajiny a podpora biodiverzity, Podopatření Podpora chovu ryb ve vodních tocích, Podopatření Podpora chovu včel, Podopatření Podpora ekologického vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) a cílená podpora EVVO ve školách	Cílem tohoto dotačního programu je podpora projektů a aktivit, které jsou zaměřeny na rozvoj venkova a krajiny, konkrétně v oblasti tvorby krajiny a podpory biodiverzity, chovu ryb ve vodních tocích, EVVO, podpory včelařství.
Rozvoj venkova a krajiny – Opatření Podpora výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury	Opatření by mělo pomoci obcím menším než 2 000 obyvatel s plněním české a evropské legislativy týkající se odkanalizování obcí. Opatření je rovněž určeno k podpoře výstavby vodovodů za účelem zabezpečení zásobování obyvatelstva obcí do 2 000 obyvatel pitnou vodou.
Finanční příspěvky na hospodaření v lesích	Zavedená, osvědčená a efektivní podpora napomáhající trvale udržitelnému hospodaření v lesích. Podporována jsou opatření lesnická, společenská a environmentálně žádoucí, která jsou však ekonomicky málo lukrativní.
Podpora rekonstrukcí a oprav požárních nádrží (návesních rybníčků) v obcích	Cílem tohoto dotačního programu je podpora projektů a aktivit směřujících ke zlepšování stavu jihočeských obcí. Podporovány budou projekty, týkající se rekonstrukcí a oprav požárních nádrží (návesních rybníčků) v obcích do 2 tis. obyvatel (netýká se místních částí, které spadají pod obce nad 2 tis. obyvatel, tj. obce nad 2 tis. obyvatel pro své místní části žádat nemohou). Rekonstrukcí a opravou bude řešena nejen estetická funkce, ale hlavně zachování funkce vodohospodářské s dodržením zásad zabezpečení požární ochrany obcí. V individuálních případech bude podporována rekonstrukce či oprava požární nádrže, sloužící jako jediný zdroj vody v případě požáru a je umístěna mimo zastavitelné území obce (intravilán obce), s přihlédnutím na dostupnost a dodržení zásad zabezpečení požární ochrany v obci.

Další environmentální aktivity kraje a EVVO v roce 2017

Environmentální výchova a vzdělávání (EVVO):

> Koncepce systému EVVO

Koncepce vede k naplňování strategického cíle EVVO, kterým je dosažení změn v myšlení a chování lidí, jež odpovídají požadavkům udržitelného života, a které se projeví šetrnějším přístupem obyvatel k životnímu prostředí. Takové změny jsou a budou významné pro prevenci škod na životním prostředí, pro jeho postupné zlepšování a pro aktivní zapojování veřejnosti do řešení různých otázek, které se týkají životního prostředí. Cíle krajské koncepce EVVO pomáhá naplňovat zejména zapsaný spolek Krasec (www.krasec.cz) a ZČ HB Forest – Centrum environmentální a globální výchovy Cassiopeia České Budějovice. Krasec působí v Jihočeském kraji od roku 2007 a k 1. 1. 2017 sdružoval 17 členských organizací (nestátní neziskové organizace – střediska ekologické výchovy a ekoporadny, dvě krajem zřizované organizace – Dům dětí a mládeže Strakonice, Jihočeská zoologická zahrada Hluboká nad Vltavou a Fakulta rybářství a ochrany vod Jihočeské univerzity).

> EVVO – vzdělávací semináře a workshopy pro pedagogy (hrazeno z rozpočtu kraje)

Semináře: Studánky víly Rozárky – celoroční projekt EV (3x), Ekopsychologie (2x), Celým tělem, všemi smysly – propojení environmentální a dramatické výchovy (2x), Utváření vztahu k přírodě u nejmenších dětí (2x), Luční školka (2x), Přírodní zahrada pro předškoláky (1x), Zelený ostrov – projekt EV (1x), Budování školní přírodní zahrady a zahradní pedagogika (1x), workshop Jak učit POLY – propojení EV a polytechnické výchovy (1x), exkurze Toulavý autobus po přírodních zahradách na jihu Čech na Českokrumlovsko (1x), exkurze Přírodní zahrady pro život – ukázkové přírodní zahrady Dolního Rakouska (2x).

> EVVO – vzdělávací akce pro laickou i odbornou veřejnost (hrazeno z rozpočtu kraje)

Exkurze do ukázkových přírodních zahrad Dolního Rakouska a Toulavý autobus po přírodních zahradách na jihu Čech (3 akce společné pro pedagogy a veřejnost). Voda nás spojuje – seminář s exkurzí v Týně nad Vltavou pro pracovníky státní správy, zemědělce, vlastníky půdy a další zájemce.

> EVVO – akce a činnosti s částečnou podporou z rozpočtu kraje

Podpora činnosti spolku Krasec (= síťová organizace sdružující střediska a centra ekologické výchovy a ekologické poradny na území Jihočeského kraje) formou individuální dotace z rozpočtu kraje (podpora cca 35 % aktivit realizovaných prostřednictvím členských organizací v průběhu roku). Na základě výběru bylo podpořeno a pro širokou veřejnost realizováno 22 akcí – 2 besedy, 3 přednášky, 5 exkurzí, 7 přírodovědných vycházek, 1 workshop, 1 akce praktické ochrany přírody, 1 kurz vaření bez obalu. Pro odbornou veřejnost byly uspořádány 2 semináře. Díky dotaci proběhlo také 6 akcí v rámci Jihočeských dnů s Krascem 2017 na různých místech Jihočeského kraje. Dále byly finančně podpořeny ekologické výukové programy pro mateřské, základní a střední školy (14 370 účastníkohodin) a ekologické poradenství (510 návštěvních hodin poraden).

Byla podpořena také realizace dvou regionálních přírodovědných soutěží pro žáky středních a základních škol – Ekologická olympiáda středoškoláků a přírodovědná soutěž pro kolektivy žáků ZŠ Zlatý list. S podporou z rozpočtu kraje proběhly Krajské konference EVVO pro pedagogy MŠ, ZŠ a SŠ. Vznikly nové webové stránky spolku. S finanční podporou kraje bylo prostřednictvím CEGV Cassiopeia zajištěno 20 přírodovědných exkurzí na významné přírodní lokality Jihočeského kraje (pro žáky ZŠ).

> Spolupráce s Klubem ekologické výchovy Praha, s o.p.s. Recyklohraní Praha a Zemědělskou ekologickou agenturou z.s. ZERA Náměšť nad Oslavou

Ve spolupráci s KEV Praha a jeho jihočeskou skupinou proběhlo VIII. setkání koordinátorů EVVO škol Jihočeského kraje, 5. prezentační soutěž ekologických prací žáků ZŠ a SŠ na téma „Udržitelný turismus badatelsky“ a 5. ekologická konference žáků ZŠ a SŠ Jihočeského kraje. Ve spolupráci s o.p.s. Recyklohraní Praha se uskutečnil seminář pro pedagogy v rámci projektu EKOABECEDA zaměřený na téma předcházení vzniku odpadů. Na propagaci a popularizaci kompostování byl zaměřen seminář z cyklu „Od odpadu k produktu s vysokou přidanou hodnotou“ realizovaný ve spolupráci s agenturou ZERA Náměšť nad Oslavou (pro zástupce obcí, státní správu, zemědělce, podnikatele).

> Další činnost EVVO

Lesní pedagogika – pobočka ÚHÚL v Českých Budějovicích a Lesy České republiky, s.p. prostřednictvím svých lesních pedagogů přiblížily návštěvníkům lesa lesní ekosystém, trvale udržitelné lesní hospodářství, smysl hospodaření v lesích a užitky, které les člověku přináší. Vycházky do lesa probíhají v blízkosti krajského města České Budějovice. V říjnu 2017 se obě organizace podílely na realizaci 7. ročníku výtvarné soutěže „Lesy a příroda kolem nás“ a na přeshraničním školení pro pedagogy a odborníky z oblasti myslivosti a ochrany přírody na VOŠ a Střední lesnické škole v Písku.

MEVPIS (Mezinárodní environmentální vzdělávací, poradenské a informační středisko) Fakulty rybářství a ochrany vod Jihočeské univerzity Vodňany – pořádání seminářů, přednášek, exkurzí zaměřených na téma životní prostředí a ochrana vod, tematických jednodenních i pobytových vzdělávacích akcí, pořádání mezinárodních letních škol.

Šmidingerova knihovna Strakonice, pobočka Za Parkem, oddělení Ekoporadny a Informačního centra neziskových organizací – pořádání celoročního cyklu besed „Zelené otazníky“ na různá environmentální témata, vydávání elektronického časopisu Kompost, pořádání tematických exkurzí, vycházek, seminářů, workshopů, organizování „úklidových akcí“ v přírodě.

Jihočeská zoologická zahrada Hluboká nad Vltavou – vzdělávání široké veřejnosti v otázkách ochrany přírody a šíření zásad trvale udržitelného rozvoje je jednou z hlavních funkcí zoologických zahrad. Zoologická zahrada využívá specifické a v mnoha aspektech atraktivní prostředí, zejména přítomnost živých zvířat. Ta působí obrovskou přitažlivou silou a má v sobě velký potenciál, který u návštěvníka probouzí vztah k přírodě a zájem se o ní něco dozvědět. V zoo se uplatňuje široká škála informačních panelů a interaktivních prvků, které zábavnou formou osvětlují zajímavosti ze světa zvířat. Kromě toho pořádá zoologická zahrada každým rokem velké množství doprovodných akcí pro veřejnost. Pro žáky všech typů škol nabízí výukové programy, soutěže, besedy a množství dalších aktivit. Spolupracuje s Jihočeskou univerzitou – praxe studentů, témata pro zpracování bakalářských a diplomových prací, přednášky a semináře pro studenty na téma „Úloha ZOO v ochraně přírody – ZOO jako zařízení pro ochranu genofondu“ a „Využití ZOO pro výuku na ZŠ“.

Obce s rozšířenou působností (ORP) – v Jihočeském kraji je 17 ORP, v oblasti EVVO jsou nejaktivnější města Strakonice, Prachovice, Tábor a Třeboň. Tábor, Prachovice a Třeboň realizují řadu environmentálně zaměřených aktivit v rámci projektu Zdravé město a Agenda 21. Projekt má zázemí v městském úřadě, ale nebyl by realizovatelný bez aktivní účasti obyvatel, jde zejména o projekt komunitní. Obecnými cíli jsou podpora zdraví, udržitelného rozvoje a vytváření podmínek pro kvalitní život obyvatel. Ojedinělý výjimečný inspirativní a nadregionální je několikaletý ekologicko-osvětový projekt Města Strakonice „Zahradou poznání 2013–2018“, kdy jsou do krajiny Strakonicka, Blatenska a Vodňanska systematicky vysazovány staré odrůdy ovocných stromů ve vazbě na významné historické události nebo místní osobnosti. Do projektu se na principu dobrovolnosti zapojují obce, které mají zájem o výsadbu stromů a zřízení pamětního zastavení, které je věnované významné osobnosti nebo události. Každý rok probíhá jiné putování krajinou (2013 Putování románovou krajinou, 2014 Putování básnickou krajinou, 2015 Putování malovanou krajinou, 2016 Putování dramatickou krajinou), v roce 2017 probíhalo Putování filmovou krajinou. Každé putování je doplněno tematickou soutěží pro školy a veřejnost, školy se do projektu aktivně zapojují – nejen do soutěže, ale i do praktické výsadby stromů při tvorbě pamětních zastavení. Kromě škol se zapojují i různé místní organizace a obyvatelé obcí, čímž projekt získává další společenský rozměr. Jde o přiblížení známé krajiny nejen z pohledu biologického a ekologického, ale v historických souvislostech, s připomínkou kulturních událostí a významných osobností, což může vést k posílení kladného vztahu k místu, kde lidé žijí.

Vybrané aktivity neziskového sektoru s environmentální tematikou v roce 2017

Aktivita	Garant aktivity
Soutěž Jihočeská ratolest – soutěž projektů na ochranu životního prostředí pro školy, NNO a obce, DSO a MAS. Zařazena i kategorie bakalářských a magisterských prací absolventů VŠ. V roce 2017 proběhl 7. ročník.	Krasec, z.s. České Budějovice
Enviroskop – interaktivní webové stránky (www.enviroskop.cz) a mobilní aplikace s nabídkou přírodních a environmentálních cílů na území Jihočeského kraje – zlepšení informovanosti veřejnosti o těchto výletních cílech a zvýšení zájmu o ně.	spolek Krasec
Jihočeské dny s Krascem 2017 – podzimní cyklus environmentálních vzdělávacích a osvětových akcí pro odbornou i širokou veřejnost na různých místech kraje.	spolek Krasec
Projekt „Nové přístupy k ochraně městské přírody a industriální krajiny“ – ve městě: podpora rozmanitých stanovišť pro zvýšení biodiverzity (květnaté louky, tůňky, jezírka a další mokřadní plochy, zachování torz odumřelých stromů apod.) – v industriální krajině: podpora přírodě blízké obnovy těžebních i dalších podobných prostorů; osvěta odborné i laické veřejnosti k tomuto tématu. Cyklus besed Zelené středy (10/rok) na různá environmentální témata, odborně komentované přírodovědné vycházky v Českých Budějovicích a okolí, elektronický časopis Ďáblík.	Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, z.s. České Budějovice
Kromě standardních činností se centrum věnovalo dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků, tvorbě metodických materiálů a výukových pomůcek k EV a spolupráci s Jihočeskou univerzitou. V programech pro školy byly a jsou prioritou terénní a venkovní EVP. Realizace exkurzí pro ZŠ na významné přírodovědné zajímavé lokality Jihočeského kraje. Odpolední programy pro seniory a klienty Městské charity České Budějovice v přírodní zahradě ekocentra. Byly realizovány dva projekty orientované na téma permakultury: 1) Children in Permaculture – tříletý mezinárodní projekt (ukončení k 31. 8. 2018), ČR zastupuje CEGV Cassiopeia. Vývoj a tvorba metodických materiálů pro začleňování permakulturních témat do vzdělávání dětí předškolního a mladšího školního věku, překlad do češtiny, pilotní ověřování ve vybraných školách. 2) Přírodní architekti – seznámení s permakulturou (EVP AŽ dojde ropa, Pozoruj a jednej, Přírodní architekti).	ZČ HB Forest – Centrum environmentální a globální výchovy Cassiopeia, p.s. České Budějovice
Projekt „Pilotní ověření užití modelu extenzivní vegetační střechy ve výukovém programu“ – testovací provoz v areálu SOŠ ekologické a potravinářské ve Veselí nad Lužnicí – rozvoj praktických dovedností studentů, zpracování dat a výsledků měření, přenos znalostí o konstrukčním řešení vegetačních střech a zvýšení povědomí o přínosech extenzivních vegetačních střech zejména v souvislosti s klimatickými změnami.	Český nadační fond pro vydru Třeboň
Projekt „O odpadech bez obalu“ – cílem oslovení a aktivizace veřejnosti k odpovědnému přístupu k životnímu prostředí ve smyslu předcházení a minimalizace vzniku odpadu, správného třídění odpadů se zaměřením na bioodpad. Seminář „Fenomén jménem ZERO WASTE“ pro zástupce obcí, úředníky, firmy, podnikatele, neziskové organizace i širokou veřejnost doplněný sérií kurzů praktické soběstačnosti a besedou o nakládání s komunálním odpadem v Českých Budějovicích; osvětová akce nadregionálního charakteru „Týden opravdových plen“.	Rosa – jihočeská společnost pro ekologické informace a aktivity, o.p.s. České Budějovice
Projekt „Voda a sucho – hledání rovnováhy“ – vytvořeny tři výukové pomůcky s trvalým umístěním v expozici Vodního biotopu, s jejichž pomocí si žáci mohou prakticky vyzkoušet vlastnosti vody, vztahy vody a půdy, erozní principy apod. Rozšíření nabídky EVP o dva nové programy zaměřené na problematiku vody a sucha v krajině v souvislosti s hospodařením a fyzikálními vlastnostmi vody a půdy. Základem programů je přímý kontakt s přírodou a možnost badatelských a manuálních aktivit v prostoru Vodního biotopu.	Přírodovědné muzeum Semenec, o.p.s. Týn nad Vltavou
Aktivní činnost v rámci přeshraničního projektu EDUGARD (Interreg V-A Rakousko-ČR 2014–2020) zaměřeného na využití školních pozemků, areálů a zahrad jako místa pro vzdělávání s využitím moderních vyučovacích metod, tvorba elektronického katalogu výukových zahrad v ČR a Rakousku; součástí projektu je i DVVP k tématu a příprava budoucích učitelů (studenti Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity – předmět „Školní zahrada ve výuce“). Zapojení do projektu Klimagrün (Interreg V-A Rakousko-ČR 2014–2020), zmiřňování vlivu klimatických změn výsadbou zeleně – příprava vzdělávací akce „veřejná zelen“ . Aktualizace www.zahradniturestika.cz a vydání skládačky Zahradní turistika 2 v 1 v ČR.	Přírodní zahrada, z.s. Jindřichův Hradec
Projekt „Zachraň jídlo“ – přednášková a osvětová činnost, workshopy, prezentace pro školy a širokou veřejnost na téma, jaký je smysl a význam potravinových bank v ČR i v zahraničí, proč a jak neplýtvat potravinami a jídlem, surovinami, zdroji, energií, jak naše spotřebitelské chování ovlivňuje v širších souvislostech Země a životní prostředí.	Potravinová banka Jihočeského kraje, z.s. České Budějovice
„Bez zemědělství se příroda neobejde“ – terénní výukové programy zaměřené na environmentálně šetrné zemědělství a jeho význam a vliv na stav přírody a kvalitu životního prostředí (pro studenty SŠ a VŠ).	Juniperia, z.s. České Budějovice
Osvětové a vzdělávací programy pro školy i veřejnost. Nabídka obohatily programy interpretace místního dědictví – historie 20. století (návrh expozice Kde domov můj – 4 příběhy, 4 osudy). Pokračování v interpretaci česko-německé historie Spolkového domu, města Slavonic i celého pohraničního regionu, spolupráce se spolkem rodáků, organizací Antikomplex a institucí Ústav pro výzkum totalitních režimů, v roce 2017 navázání spolupráce s organizací PostBellum – Paměť národa.	Slavonická renesanční o.p.s. Slavonice
Projekty „Není komín jako komín“ – workshopy pro školy i pro širokou veřejnost (animované video, brožura, pracovní listy, vzorky paliv) a „Úsporám na stopě“ – čtyři kufrы plné měřících přístrojů a pomůcek pro úsporu energie doma i ve škole – výuková pomůcka s metodikou nejen jako demonstrační ukázkou, ale i zájemcům k bezplatnému zapůjčení.	Energy Centre České Budějovice, z.s.
Ekocentrum Šípek se ve spolupráci se základní školou Plešivec v Českém Krumlově dlouhodobě podílí na dvou projektech. V rámci společného programu ČSOP a LČR, s.p. se stará o 125 budek pro pěvce, sovy a netopýry na úpatí Kleti v CHKO Blanský les (kontrola zahnízdění, čištění, doplnění a opravy poškozených budek; obsazení budek je dlouhodobě kolem 60 %). Více jak dvacet let účast v projektu Sčítání kání. Na trase mezi Kájovem a Větrným ve třech ústředně vyhlášených termínech děti každoročně sledují aktuální výskyt káně lesní a káně rousné. Po celou dobu trvání této akce počet kání zůstává na stejné úrovni a odpovídá celostátnímu průměru.	Ekocentrum Šípek Český Krumlov

Zdroj: KÚ Jihočeského kraje

Seznam zkratek

AOPK ČR Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
BSK₅ biochemická spotřeba kyslíku pětidenční
CDV, v.v.i. Centrum dopravního výzkumu, veřejná výzkumná instituce
CEGV centrum ekologické a globální výchovy
CENIA CENIA, česká informační agentura životního prostředí
CO oxid uhelnatý
CO₂ oxid uhličitý
ČGS Česká geologická služba
ČHMÚ Český hydrometeorologický ústav
ČOV čistírna odpadních vod
ČR Česká republika
ČSOP Český svaz ochránců přírody
ČSÚ Český statistický úřad
ČÚZK Český úřad zeměměřický a katastrální
DSO dobrovolné sdružení obcí
DVVP další vzdělávání pedagogických pracovníků
EEA Evropská agentura pro životní prostředí (European Environment Agency)
ERÚ Energetický regulační úřad
EU Evropská unie
EV ekologická výchova
EVP ekologický výukový program
EVVO environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
CHKO chráněná krajinná oblast
IPPC integrovaná prevence a omezování znečištění (Integrated Pollution Prevention and Control)
IRZ Integrovaný registr znečišťování
KEV klub ekologické výchovy
KÚ krajský úřad
LČR Lesy České republiky, s. p.
LPIS veřejný registr půdy
MAS místní akční skupina
MŽP Ministerstvo životního prostředí
N₂O oxid dusný
N-NH₄⁺ amoniakální dusík
N-NO₃⁻ dusičnanový dusík
NNO nestátní nezisková organizace
NO_x oxidy dusíku
NP národní park
NPP národní přírodní památka
NPR národní přírodní rezervace
NRL Národní referenční laboratoř pro komunální hluk
o.p.s. obecně prospěšná společnost
OPŽP Operační program Životní prostředí
ORP obec s rozšířenou působností
PAU polycyklické aromatické uhlovodíky
P_{celk.} celkový fosfor
PM suspendované částice
PP přírodní památka
PR přírodní rezervace
REZZO registr emisí a zdrojů znečištění ovzduší
SHM strategické hlukové mapování

s.p. státní podnik
SO₂ oxid siřičitý
SZP společná zemědělská politika
SZÚ Státní zdravotní ústav
TZL tuhé znečišťující látky
ÚHÚL Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
v.v.i. veřejná výzkumná instituce
VN vodní nádrž
VOC volatilní (těkavé) organické látky
VÚKOZ, v.v.i. Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i.
VÚV T.G.M. Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i.
z.s. zapsaný spolek
ZČ HB základní článek Hnutí Brontosaurus

PHA Hlavní město Praha
STC Středočeský kraj
HKK Královéhradecký kraj
JHC Jihočeský kraj
JHM Jihomoravský kraj
KVK Karlovarský kraj
LBK Liberecký kraj
MSK Moravskoslezský kraj
OLK Olomoucký kraj
PAK Pardubický kraj
PLK Plzeňský kraj
ULK Ústecký kraj
VYS Kraj Vysočina
ZLK Zlínský kraj

